

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی
اداره پژوهش‌های سیاسی

" دیدگاه‌های اقتصادی رهبر معظم انقلاب "

در چهار ماه نخست سال 98

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلواریان

رهبر معظم انقلاب در نخستین روز سال 98 در حرم رضوی، به موضوع مهم «اقتصاد و رونق تولید» پرداختند و تاکید کردند که تحقق شعار امسال یعنی «رونق تولید» موجب ایجاد تحول در بخش‌های مختلف، افزایش اشتغال، حل مشکلات معیشتی، اصلاح نظام بانکی، افزایش ارزش پول ملی و توازن بودجه‌ای خواهد شد.

رهبر انقلاب همچنین بر تلاش و خستگی‌ناپذیری در کار، اخلاص در کار، پیدا کردن راه‌های صحیح با موازین علمی و با شیوه دقیق، ضرورت احاطه مدیریت‌های جهادی بر مسائل اقتصادی کشور، استفاده از ظرفیت‌های آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد و مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری تاکید کردند.

رهبر انقلاب در چهار ماه نخست سال 98 چندین بار دیگر به کلیدواژه «رونق تولید» اشاره و در این باره بر حل مشکل بیکاری و تورم، تأثیر در توازن بودجه، حل مشکل فقر و حل معضل نظام بانکی تاکید کردند.

بایدهای رونق تولید موضوع دیگری بود که در بیانات رهبر معظم انقلاب، برجسته بود. رهبر انقلاب مهم‌ترین "بایدهای رونق تولید" را برنامه‌ریزی دولت و مجلس و آحاد مردم برای رونق تولید، کمک به تولیدکننده و سرمایه‌گذار و فعالان اقتصادی، ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها، جلوگیری از واردات بی‌رویه و بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم بر می‌شمارند.

تاثیرات رونق تولید نیز نکته مهم دیگری بود که رهبر انقلاب در بیانات خود در چهار ماه نخست سال 98 به آنها اشاره کردند. تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری و فقر، تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم و مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان از جمله تاثیرات رونق تولید است که از بیانات رهبر انقلاب استخراج شد.

برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی نظیر قاچاق، دلالی و خریدهای خیانت‌کارانه ارزاق عمومی و احتکار، شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خود، جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی، مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها و نقش آفرینی مردم در حل مسائل اقتصادی از جمله نکات دیگری بود که رهبر انقلاب درباره شکوفایی اقتصاد و رونق تولید به آنها اشاره کردند.

الف) فوریت و جدیت مسئله اقتصاد در اوضاع فعلی:

- 1- زیاد بودن مشکلات معیشتی مردم :
 - 1-1- فشار به ویژه بر طبقات ضعیف
- 2- لطمه خوردن اعتبار کشور در صورت نداشتن برنامه اقتصادی
- 3- مشکلات اقتصادی، زمینه ساز طمع دشمن

ب) بیماری های مزمن اقتصاد کشور:

- 1- وابستگی به نفت و خام فروشی
- 2- مداخلات غیر لازم دستگاه های حکومتی در مسائل اقتصادی و مناسب اجرا نشدن سیاست های اصل ۴۴
- 3- تخریب شدن فضای کسب و کار
- 4- قوانین دست و پا گیر

ج) اولویت های اقتصاد کشور:

- 1- رونق تولید
- 2- ارزش پول ملی
- 3- بهبود فضای کسب و کار
- 4- جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام فروشی نفت
- 5- تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت و نظارت دولت
- 6- بریدن دست مفسدان اقتصادی (اختلاسگران، تروریست های اقتصادی و قاچاقچیان بی رحم)

د) تاکید بر رونق تولید و شکوفایی اقتصاد:

- 1- اهمیت رونق تولید:
 - 1-1- رونق تولید از اولویت های اقتصاد
 - 2-1- رونق تولید از ارکان اصلی اقتصاد مقاومتی
 - 3-1- رونق تولید سبب عزت ملی و بی نیازی از بیگانگان
- 2- منظور از رونق تولید:
 - 1-2- کشاورزی
 - 2-2- دامداری
 - 3-2- صنایع بزرگ
 - 4-2- صنایع متوسط
 - 5-2- صنایع کوچک
 - 6-2- صنایع دستی
 - 7-2- صنایع خانگی
 - 8-2- تربیت دام
 - 9-2- صنایع دانش بنیان

3- بایدهای رونق تولید:

- 1-3- برنامه ریزی دولت برای رونق تولید
- 2-3- برنامه ریزی مجلس برای رونق تولید
- 3-3- برنامه ریزی آحاد مردمی که توانایی ورود به وادی تولید را دارند
- 4-3- لزوم کمک به تولیدکننده
- 5-3- لزوم کمک به سرمایه‌گذار
- 6-3- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم
- 7-3- لزوم کمک به ثروت‌آفرینان
- 8-3- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم
- 9-3- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها:
 - 1-9-3- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج
 - 2-9-3- ایجاد بانک و تاسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم
 - 10-3- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه :

3-10-1- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی

- 2-10-3- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه
- 3-11- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر
- 4- تاثیرات رونق تولید:

- 1-4- تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری:
 - 1-1-4- حل مشکلات کارخانه‌ها
 - 2-4- تأثیر در کم کردن تورم
 - 3-4- تأثیر در وضع توازن بودجه
 - 4-4- تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم
 - 5-4- تأثیر در حل مشکل فقر
 - 6-4- تأثیر در حل معضل نظام بانکی
 - 7-4- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان

5- نقش موثر نیروی انتظامی در تحقق شعار رونق تولید:

- 1-5- تأمین امنیت، لازمه تحرک و رونق اقتصادی
- 2-5- مبارزه جدی با قاچاق:
 - 1-2-5- قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید
 - 2-2-5- به صورت دوطرفه درآمدن قاچاق در این روزها:
 - 1-2-2-5- واردات قاچاق
 - 2-2-2-5- خارج کردن برخی اجناس مورد نیاز مردم و بخش کشاورزی

6- ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد:

- 1-6- نیروی انسانی کافی و کارآمد
- 2-6- ظرفیت‌های طبیعی
- 3-6- ظرفیت‌های جغرافیایی
- 4-6- نقدینگی کافی:
 - 1-4-6- مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری

ه) ضرورت ها و بایسته های بهبود اوضاع اقتصادی کشور:

1- سهولت کسب و کار:

- 1-1- اصلاح مقررات و قوانین بسیار و گاه متناقض در مسیر رونق فضای کسب و کار
- 1-2- توجه به بخش کشاورزی هم از جهت تاثیر در اشتغال و هم از جهت تأمین مواد غذایی:

1-2-1- احداث صنایع تبدیلی در روستاها

- 1-3- بهره گیری از ثروت عظیم نیروی انسانی کارآمد، جوان، پراکنده و خستگی ناپذیر برای روان سازی چرخه کارها

1-4- توجه به مسکن سازی به منظور کارآفرینی

2- خصوصی سازی:

1-2- اصل خصوصی سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور

2-2- لزوم برطرف کردن خطاهای بزرگ در کار خصوصی سازی

3- اصلاح نظام بانکی

4- اصلاح ساختاری بودجه

5- ترویج فرهنگ کار:

1-5- معرفی ارزش والای کارگر به منظور جلوگیری از توقف تولید

2-5- ترویج فرهنگ تولید و تلاش در کشور:

1-2-5- لزوم از بین بردن روحیه نشستن و ثروت بادآورده را انتظارکشیدن

2-2-5- لزوم ممانعت از ترویج نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت آزمایی

6- قاطعیت در اجرای مقررات مربوط به واردات و برخورد با واردات بی رويه

7- برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش های گوناگون اقتصادی:

1-7- قاچاق

2-7- دلالی

3-7- خریدهای خیانت کارانه ارزاق عمومی و احتکار

8- شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خودمان

9- جبران مدیریت های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی:

1-9- لزوم مدیریت شجاعانه و امیدوارانه و جهادی همراه با اشراف میدانی بر مشکلات

2-9- تلاش برای به ثمرنشدن برنامه ها و تدابیر اقتصادی اندیشیده شده

3-9- تشویق برخی دستگاه ها به سبب عملکرد خوب و زیربنایی:

1-3-9- در بخش کشاورزی

2-3-9- در بخش های آب و خاک

3-3-9- در بخش های رسیدگی به برخی از مناطق

دیدگاه های اقتصادی رهبر

انقلاب در سال 98

**دیدگاه های اقتصادی رهبر
انقلاب در سال 98**

10- مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم ها:

- 10-1- توانایی جمهوری اسلامی برای صادرات نفت به میزانی که اراده کند
- 10-2- ارزشمند بودن کاهش وابستگی کشور به فروش نفت
- 10-3- سودمند بودن تحریم ها با وجود مشکلاتی که برای کشور ایجاد می کنند:
 - 10-3-1- شناسایی توانایی ها و ابتکارات خود برای تامین نیازها
 - 10-3-2- بن بست وجود نداشتن در زمینه مسائل اقتصادی
 - 10-3-3- خوب بودن زیرساخت ها و ظرفیت های اقتصاد کشور

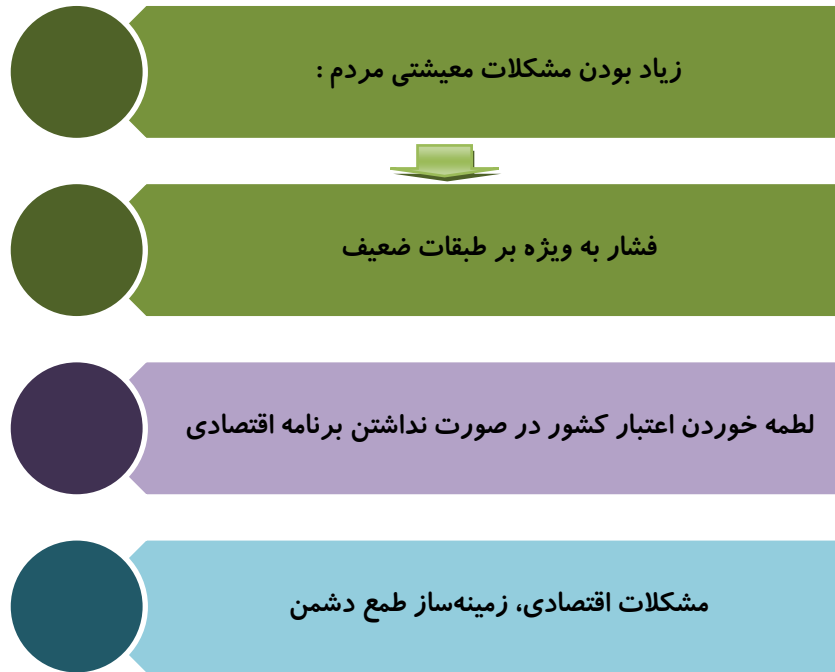
11- استفاده از ظرفیت وسیع مردمی برای حل مشکلات اقتصادی

12- حمایت همگانی از دولت در برخورد با عوامل مخرب اقتصاد

13- نقش آفرینی مردم در حل مسائل اقتصادی:

- 13-1- خرید محصولات داخلی و استمرار حمایت از کالای ایرانی
- 13-2- پرهیز از اسراف
- 13-3- توجه نکردن به شایعات در فضای مجازی
- 13-4- زیاده روی نکردن در خرید

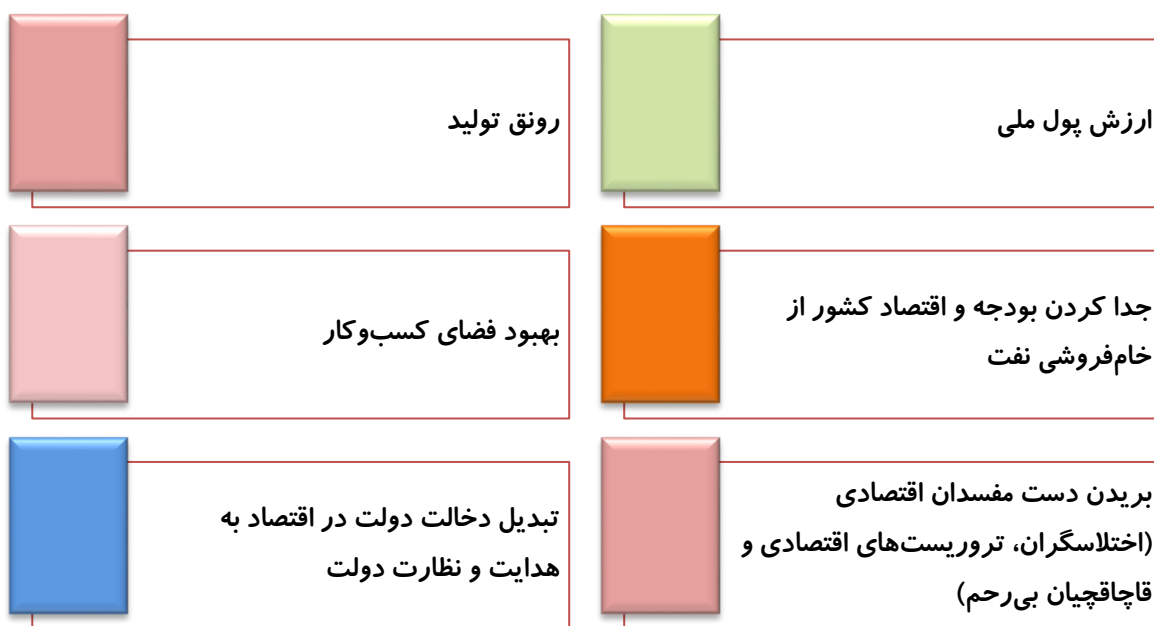
الف) فوریت و جدیت مسئله اقتصاد در اوضاع فعلی:

ب- بیماری‌های مزمن اقتصاد کشور:

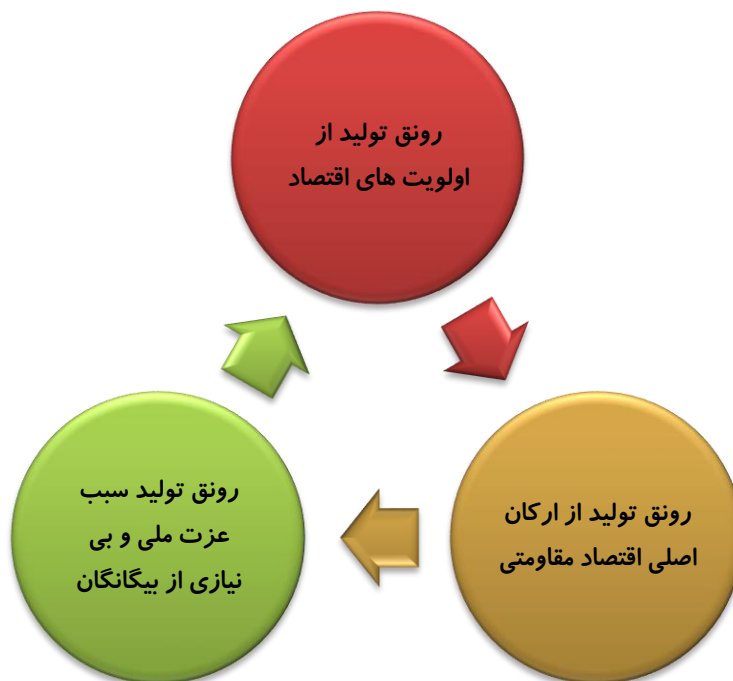

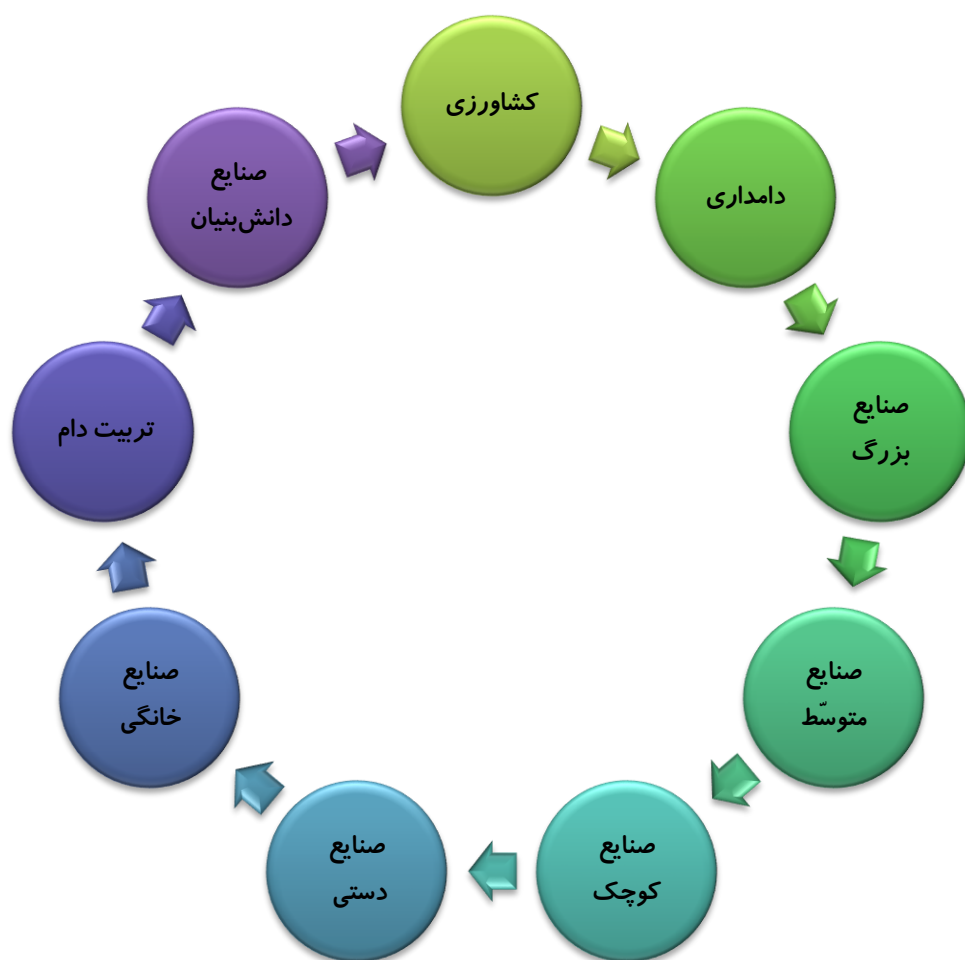
ج) اولویت‌های اقتصاد کشور:

د) تاکید بر رونق تولید و شکوفایی اقتصاد:

1- اهمیت رونق تولید:

تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری:

حل مشکلات کارخانه ها

تأثیر در وضع توازن بودجه

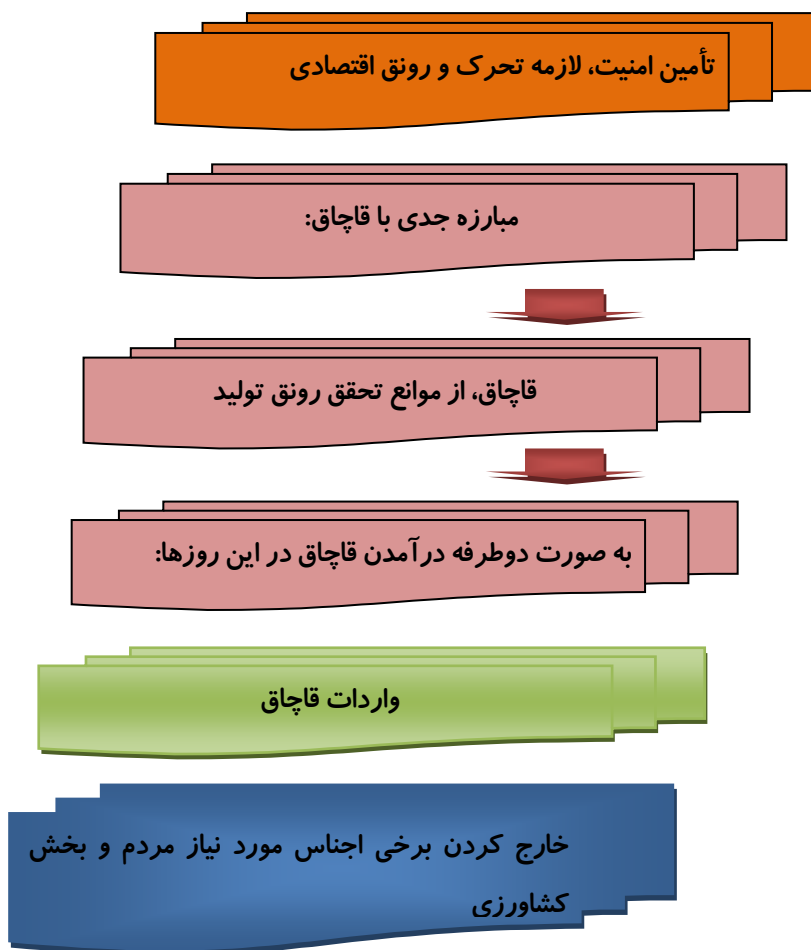
تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید

تأثیر در حل مشکل فقر

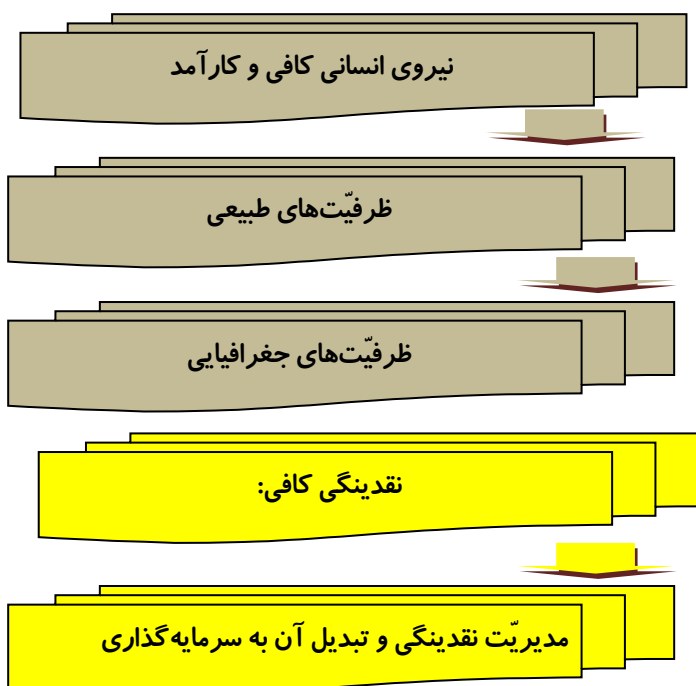
تأثیر در حل معضل نظام بانکی

مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان

5- نقش موثر نیروی انظامی در تحقق شعار رونق تولید:

6- ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد:

ه) ضرورت‌ها و بایسته‌های بهبود اوضاع اقتصادی کشور:

1- سهولت کسب و کار:

اصلاح مقررات و قوانین بسیار و گاه متناقض در مسیر رونق فضای کسب و کار

توجه به بخش کشاورزی هم از جهت تاثیر در اشتغال وهم از جهت تأمین مواد غذایی:

احداث صنایع تبدیلی در روستاها

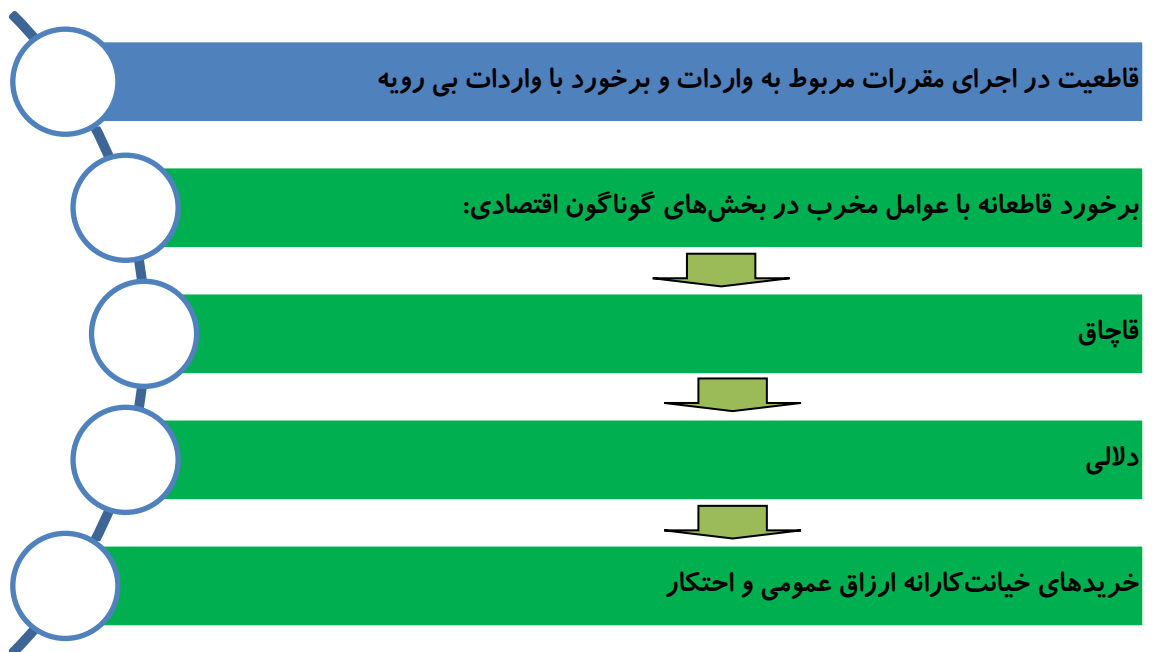
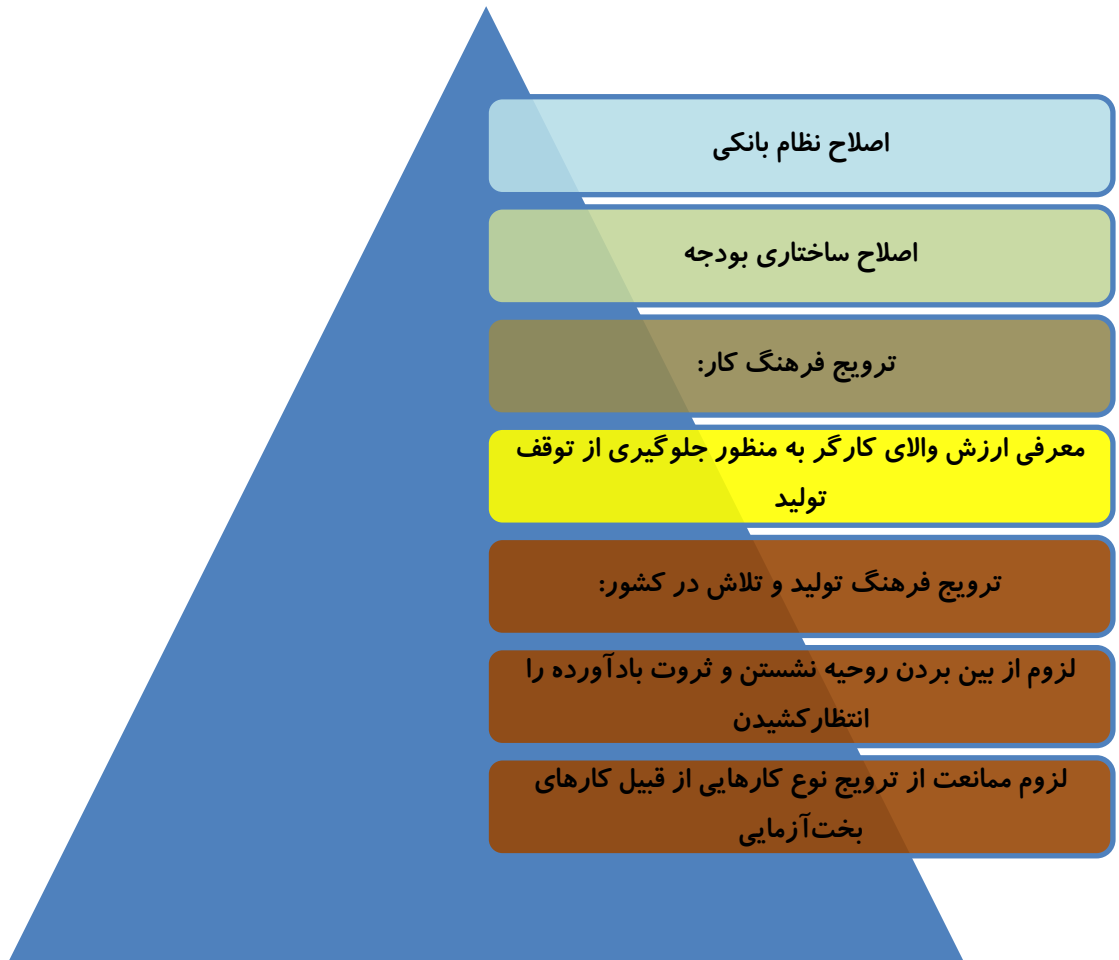
بهره‌گیری از ثروت عظیم نیروی انسانی کارآمد، جوان، پراکنده و خستگی‌ناپذیر برای روان‌سازی چرخه کارها

توجه به مسکن‌سازی به منظور کارآفرینی

2- خصوصی‌سازی:

اصل خصوصی‌سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور

لزوم برطرف کردن خطاهای بزرگ در کار خصوصی‌سازی

شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خودمان

جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی:

لزوم مدیریت شجاعانه و امیدوارانه و جهادی همراه با اشراف میدانی بر مشکلات

تلاش برای به ثمر نشستن برنامه‌ها و تدابیر اقتصادی اندیشیده شده

تشویق برخی دستگاه‌ها به سبب عملکرد خوب و زیربنایی:

در بخش کشاورزی

در بخش‌های آب و خاک

در بخش‌های رسیدگی به برخی از مناطق

مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم ها:

توانایی جمهوری اسلامی برای صادرات نفت به میزانی که اراده کند

ارزشمند بودن کاهش وابستگی کشور به فروش نفت

سودمند بودن تحریم ها با وجود مشکلاتی که برای کشور ایجاد می کنند:

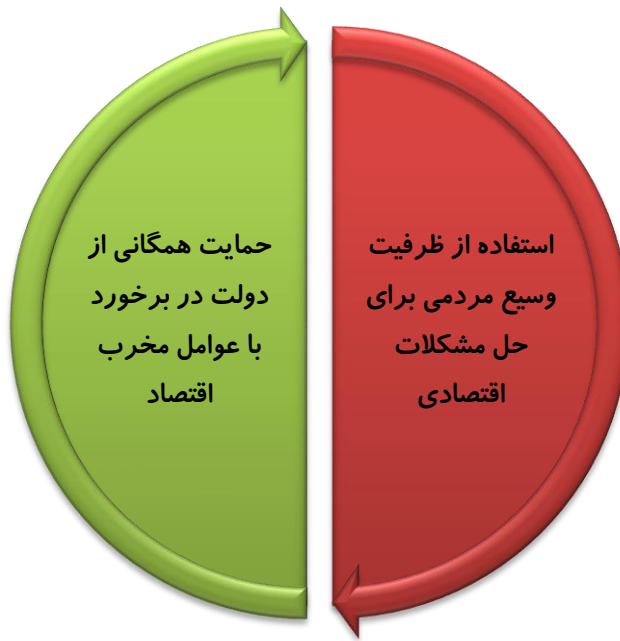
شناسایی توانایی ها و ابتکارات خود برای تامین نیازها

بن بست وجود نداشتن در زمینه مسائل اقتصادی

خوب بودن زیرساخت ها و ظرفیت های اقتصاد کشور

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
1	<p>دیدگاه‌های اقتصادی رهبر انقلاب در سال 98:</p>	<p>الف) فوریت و جدیت مسئله اقتصاد در اوضاع فعلی:</p> <p>1- زیاد بودن مشکلات معیشتی مردم:</p> <p>1-1- فشار به ویژه بر طبقات ضعیف</p> <p>2- لطمه خوردن اعتبار کشور در صورت نداشتن برنامه اقتصادی</p> <p>3- مشکلات اقتصادی، زمینه‌ساز طمع دشمن</p> <p>ب) بیماری‌های مزمن اقتصاد کشور:</p> <p>1- وابستگی به نفت و خام‌فروشی</p> <p>2- مداخلات غیرلازم دستگاه‌های حکومتی در مسائل اقتصادی و مناسب اجرا نشدن سیاست‌های اصل 44</p> <p>3- تخریب شدن فضای کسب و کار</p> <p>4- قوانین دست‌وپاگیر</p> <p>ج) اولویت‌های اقتصاد کشور:</p> <p>1- رونق تولید</p> <p>2- ارزش پول ملی</p> <p>3- بهبود فضای کسب‌وکار</p> <p>4- جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت</p> <p>5- تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت و نظارت دولت</p> <p>6- بریدن دست مفسدان اقتصادی (اختلاسگران، تروریست‌های اقتصادی و قاچاقچیان بی‌رحم)</p> <p>د) تاکید بر رونق تولید و شکوفایی اقتصاد:</p> <p>1- اهمیت رونق تولید:</p> <p>1-1- رونق تولید از اولویت‌های</p>	<p>«مشکل عمده‌ی کشور ما فعلاً مشکل اقتصادی است و مسئله‌ی معیشت قشرهای ضعیف؛ بخشی از این مشکل مربوط است به تحریم قدرتهای غربی یعنی آمریکا و اروپا؛ بخشی هم مربوط میشود به نقایص درونی خود ما، به ضعفهای مدیریتی خود ما. هم تحریم میتواند فرصت باشد -که توضیح میدهم- و هم مشاهده‌ی این ضعفها و نقصها میتواند برای ما تجربه‌های گران‌بهایی برای آینده و برای مدیرت سالهای بعد کشور به وجود بیاورد؛ هر دوی اینها میتواند فرصت باشد. اما تحریم میتواند فرصت باشد؛ چرا؟ زیرا تجربه نشان داده است کشورهایی که از منابع طبیعی -مثل نفت- برخوردار هستند، هر وقت درآمدهایشان از ناحیه‌ی این منابع کاهش پیدا میکند، اینها به فکر اجرای اصلاحات اقتصادی می‌افتند، انگیزه پیدا میکنند، انگیزه‌ی اصلاحات پیدا میکنند، انگیزه پیدا میکنند که خودشان را از وابستگی نجات بدهند و اقدامات مناسبی را انجام میدهند. این مال وقتی است که درآمد حاصل از آن منابع طبیعی کاهش پیدا میکند؛ بعد که این منابع دوباره به حال اول برمیگردد و منابع مالی مورد استفاده‌ی آنها افزایش پیدا میکند، از ادامه‌ی کار اصلاحات غفلت میکنند، فراموش میکنند. پس فشار کاهش درآمد منابع طبیعی، این حسن بزرگ را نه فقط برای ما، [بلکه] برای همه‌ی کشورهای مشابه ما دارد که آنها را از وابستگی به این منبع طبیعی، از این تک محصولی بودن، از این اقتصاد نفتی -که یکی از بزرگ‌ترین مشکلات اقتصاد ما این است که نفتی است، وابسته به نفت است- نجات خواهد داد. واقعاً هم همین جور است؛ الان در کشور، هم در سطوح دولتی، هم در سطوح تحقیقاتی و دانشگاهی، مطالعات وسیعی شروع شده است برای اینکه ما چگونه بتوانیم کشور را با درآمدهای غیرنفتی اداره کنیم؛ این خیلی چیز مهم و خوبی است. آن وقتی که درآمد نفتی به صورت فراوان در اختیار باشد، نه مسئولین دولتی و نه دیگران طبعاً به این فکر نمی‌افتند. شبیه این را ما به طور محسوس و عینی در باب امکانات دفاعی کشور امتحان کردیم. در سالهای دفاع مقدس، جنگی که بر ما تحمیل شد، قدرتهای مادی شرق و غرب، یعنی هم قدرتهای مادی سرمایه‌داری، و هم قدرتهای مادی سوسیالیستی و کمونیستی، بهترین امکانات جنگی را در اختیار صدام قرار دادند ولی دست ما بسته بود. به ما حتی -آن طوری که مشهور شد و همه دانستند- سیم خاردار هم نمی‌فروختند؛ البته سخت بود اما همین سختی موجب شد که جوانهای ما، صاحبان فکر، صاحبان استعداد و ابتکار به فکر بیفتند، وضع وابستگی ما را به سلاح بیگانه تغییر بدهند. امروز وضعیت ما به لطف الهی از لحاظ امکانات دفاعی تقریباً از همه‌ی کشورهای این منطقه بهتر و بالاتر است؛ دشمنهای ما هم روی این دارند تکیه میکنند، آنها هم اعتراف میکنند، برای اینکه این را وسیله‌ی فشاری قرار بدهند؛ که البته وسیله‌ی فشار قرار نخواهد گرفت. ما به کوری چشم آنها تقویت بنیه‌ی دفاعی را ادامه خواهیم داد. آن روز در دوران دفاع مقدس اگر به ما سلاح می‌فروختند، تانک میدادند، موشک میدادند، امکانات میدادند، ما به فکر نمی‌افتادیم که خودمان تولید کنیم؛ خب [اگر] داشتیم، وابستگی باقی میماند، احتیاج به دیگران از بین نمی‌رفت؛ مثل خیلی از کشورهای دیگری که در منطقه‌ی ما هستند و می‌شناسید؛ کشورهایشان انبار سلاح است اما سلاحهای متعلق به دیگران، وابسته به اراده‌ی دیگران؛ خودشان نه قدرت دارند، نه توان علمی و عملی دارند که از آنها درست استفاده کنند؛ میشدیم مثل آنها؛ امروز به توفیق الهی این جور نیست. پس نیاز برای ما حرکت ایجاد میکند، انگیزه ایجاد میکند. وقتی که دستمان از درآمد نفتی به طور کامل -یعنی درآمد کامل نفتی- کوتاه شد، طبعاً راه‌های جایگزین را میگردیم پیدا</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		اقتصاد	میکنیم؛ این کاری است که شروع شده و به توفیق الهی به نتیجه خواهد رسید؛ ملت ایران بعدها ثمره‌ی آن را خواهد چشید، نتیجه‌اش را خواهد دید. من عرض میکنم ما از تحریم نباید بنالیم؛ از تحریم‌کننده‌ها هم -که آمریکا و اروپا هستند- توقع زیادی نباید داشته باشیم؛ حالا من بعداً در بخش [مربوط به] غرب خواهم گفت چرا؛ از اینها نمیشود توقع داشت. ما باید بنشینیم طرح‌های مقابله‌ی با تحریم را بررسی کنیم و به طور جدی آنها را دنبال کنیم؛ وظیفه‌ی ما این است؛ هم وظیفه‌ی دستگاه‌های دولتی، هم وظیفه‌ی بخش‌های تحقیقاتی مربوط به قوه‌ی مقننه، و هم وظیفه‌ی جوانهای ما و اصحاب فکر و اندیشه در کشور، بنشینند با آگاهی از مسائل کشور، راه‌های مقابله‌ی با تحریم را بررسی کنند، پیدا کنند؛ و راه‌های زیادی وجود دارد برای مقابله‌ی با تحریم و خنثی کردن تحریم ظالمانه و خباثت‌آمیز دشمن. البته به من گزارش دادند که مسئولین بالای دولتی دارند این راهکارهای مقابله‌ی با تحریم را تدوین میکنند؛ باید در عمل و در اجرا، جدی‌تر، فوری‌تر، و عملی‌تر وارد بشوند؛ مسائل را با تأخیر نایستی انجام داد. امروز همه قبول دارند که دشمن در حال جنگ اقتصادی با ما است؛ این را همه میدانند. ... کار جهادی باید انجام بگیرد، مدیریتهای جهادی باید بر مسائل اقتصادی کشور احاطه داشته باشند، تصمیم‌گیری کنند؛ کار جهادی. کار جهادی یعنی کاری که هم در آن تلاش هست، خستگی‌ناپذیری هست، هم اخلاص هست؛ [یعنی] انسان میفهمد که برای خودش، برای پر کردن کیسه‌ی خودش کار نمیکند، دارد برای مردم کار میکند، برای خدا کار میکند؛ هم این، و هم عالمانه؛ یعنی بنشینند و با موازین علمی، با شیوه‌ی دقیق عالمانه راه‌های صحیح را پیدا کنند؛ هم باسواد باشند، کارآمد باشند، هم امکانات گوناگونی داشته باشند؛ اینها بنشینند کار کنند؛ اقتصاد کشور قطعاً شکوفایی پیدا خواهد کرد. بنده اقتصاددان نیستم اما حرفهای کارشناس‌ها را میخوانم، مطالعه میکنم، از اینها نظر می‌خواهم، نظرهای آنها را کاملاً بادقت میبینم. کارشناس‌های ما معتقدند که ظرفیتهای کشور برای شکوفایی اقتصاد، ظرفیتهای بسیار آماده و مستعد و کاملی است. ما کمبود نداریم. ظرفیت نیروی انسانی ما بسیار خوب است، ظرفیتهای طبیعی ما بسیار خوب است، ظرفیت جغرافیایی ما بسیار خوب است که من در بیانیه‌ی گام دوم مقداری از این ظرفیتهای را تشریح کردم که این ظرفیتهای وجود دارد؛ بنابراین ظرفیتهای هست، پول هم وجود دارد در کشور. این نقدینگی‌ای که مرتب گله میکنند و شکوه میکنند که نقدینگی زیاد شده - درست هم هست و البته نقدینگی اگر مورد توجه قرار نگیرد ضربه خواهد زد- اگر یک مدیریت خوبی انجام بگیرد و همین نقدینگی تبدیل بشود به سرمایه‌گذاری، کشور را شکوفا خواهد کرد، اقتصاد را بالا خواهد برد. بنابراین ظرفیت کاملاً در کشور وجود دارد. البته برخی از دستگاه‌های دولتی خوب عمل کرده‌اند. اینکه بعضی خیال میکنند که هیچ حرکتی انجام نگرفته، نه، این جور نیست؛ بعضی از دستگاه‌های دولتی عمل کرده‌اند، خوب عمل کرده‌اند؛ در بخشهای مختلف -بخش کشاورزی، بخشهای آب، بخشهای خاک، بخشهای رسیدگی به برخی از مناطق، کارهای زیربنایی- کارهای خوبی انجام گرفته. البته در بعضی از بخشها هم نه، رخت و کوتاهی وجود دارد. گاهی در بعضی از موارد کار با تعلل و تأخیر انجام میگیرد. در یک نامه‌ای به نظرم در سال ۹۳ یا ۹۴ یکی از مسئولین عالی‌رتبه به بنده نوشته بود که ما برای اصلاح امور بانکی کشور، مسئله‌ی بانک، اصلاح موارد بانکی -که یکی از مشکلات اقتصادی ما مشکلات بانکی است- لایحه‌ای داریم تنظیم میکنیم که تا چند ماه دیگر این لایحه به مجلس خواهد رفت. به من گزارش دادند که الان چهار سال از آن وقت میگذرد، هنوز این لایحه به مجلس نرفته! اینها تأخیر است، اینها تعلل است. آن بخشهایی که خوب کار کرده‌اند باید تشویق بشوند، [به] آن بخشهایی که تأخیر داشته‌اند بایستی تذکر داده
		اقتصاد 1-2- رونق تولید از ارکان اصلی اقتصاد مقاومتی 1-3- رونق تولید سبب عزت ملی و بی‌نیازی از بیگانگان 2- منظور از رونق تولید: 1-2- کشاورزی 2-2- دامداری 2-3- صنایع بزرگ 2-4- صنایع متوسط 2-5- صنایع کوچک 2-6- صنایع دستی 2-7- صنایع خانگی 2-8- تربیت دام 2-9- صنایع دانش‌بنیان 3- باید‌های رونق تولید: 3-1- برنامه ریزی دولت برای رونق تولید 3-2- برنامه‌ریزی مجلس برای رونق تولید 3-3- برنامه‌ریزی آحاد مردمی که توانایی ورود به وادی تولید را دارند 3-4- لزوم کمک به تولیدکننده 3-5- لزوم کمک به سرمایه‌گذار 3-6- لزوم کمک به فعال اقتصادی سالم 3-7- لزوم کمک به ثروت‌آفرینان 3-8- لزوم بهبود فضای کسب و کار با قوانین و روش‌های لازم 3-9- ضرورت مراقبت مسئولان در خصوص سوءاستفاده‌ها: 3-9-1- خرید کارخانه‌ها و تبدیل کردن آنها به برج 3-9-2- ایجاد بانک و تاسیس شرکت‌های صوری و پرکردن جیب خود با پول‌های مردم 3-10- لزوم جلوگیری از واردات بی‌رویه : 3-10-1- کنترل واردات بی‌رویه شرط رونق تولید داخلی 3-10-2- محقق شدن اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه با کنترل واردات بی‌رویه	

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>3-11- وابسته بودن رونق تولید به کار جهادی و کارگر و نیت کارگر</p> <p>4- تأثیرات رونق تولید:</p> <p>4-1- تأثیر در اشتغال و حل مشکل بیکاری:</p> <p>4-1-1- حل مشکلات کارخانه ها</p> <p>4-2- تأثیر در کم کردن تورم</p> <p>4-3- تأثیر در وضع توازن بودجه</p> <p>4-4- تأثیر در بالا رفتن ارزش پول ملی و افزایش قدرت خرید مردم</p> <p>4-5- تأثیر در حل مشکل فقر</p> <p>4-6- تأثیر در حل معضل نظام بانکی</p> <p>4-7- مستغنی شدن از بیگانگان و دشمنان</p> <p>5- نقش موثر نیروی انتظامی در تحقق شعار رونق تولید:</p> <p>5-1- تأمین امنیت، لازمه تحرک و رونق اقتصادی</p> <p>5-2- مبارزه جدی با قاچاق:</p> <p>5-2-1- قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید</p> <p>5-2-2- به صورت دوطرفه درآمدن قاچاق در این روزها:</p> <p>5-2-2-1- واردات قاچاق</p> <p>5-2-2-2- خارج کردن برخی اجناس مورد نیاز مردم و بخش کشاورزی</p> <p>6- ظرفیت‌های بسیار آماده کشور برای شکوفایی اقتصاد:</p> <p>6-1- نیروی انسانی کافی و کارآمد</p> <p>6-2- ظرفیت‌های طبیعی</p> <p>6-3- ظرفیت‌های جغرافیایی</p> <p>6-4- نقدینگی کافی:</p> <p>6-4-1- مدیریت نقدینگی و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری</p> <p>ه) ضرورت‌ها و بایسته‌های بهبود اوضاع اقتصادی کشور:</p> <p>1- سهولت کسب و کار:</p> <p>1-1- اصلاح مقررات و قوانین بسیار و گاه متناقض در مسیر رونق فضای کسب و کار</p> <p>1-2- توجه به بخش کشاورزی هم</p>	<p>بشود، بنده هم تذکر داده‌ام؛ این حرفها را آن وقتی بنده در مجمع عمومی و در مقابل آحاد وسیع مردم می‌گویم که بارها به طور خصوصی به خود حضرات تذکر داده‌ایم. اینها باید به بخشهایی از افکار عمومی و مطالبات عمومی تبدیل بشود. به تولید باید کمک بشود. ما گفتیم «رونق تولید». امسال، باید سال رونق تولید باشد. سال گذشته که حمایت از کالای ایرانی را مطرح کردیم، حرکت خوبی انجام گرفت؛ مردم اجابت کردند، بعضی از تولیدکنندگان واقعاً اجابت کردند. ما اطلاع داریم که خود مردم در مراجعاتشان به فروشگاه‌ها - بسیاری از مردم - مطالبه‌ی جنس ایرانی و کالای ایرانی کردند؛ مشابه خارجی‌اش را آوردند، قبول نکردند؛ یعنی کار پیشرفت کرد. اما اگر بخواهیم بگوییم به طور کامل به آن عمل شد، نه، این را من نمی‌توانم بگویم، گزارشها بر خلاف این است. بنابراین آن شعار حمایت از کالای ایرانی همچنان به قوت خودش باقی است؛ اما این مسئله‌ی اصلی و اساسی، رونق تولید است. اگر تولید شد، آن وقت در بخشهای مختلفی تحول ایجاد خواهد شد؛ اگر رونق تولید وجود داشته باشد، هم تأثیر می‌گذارد در اشتغال، هم تأثیر می‌گذارد در کم کردن تورم، هم حتی تأثیر می‌گذارد در وضع توازن بودجه، هم تأثیر می‌گذارد در بالا رفتن ارزش پول ملی. ببینید، اینها همه مشکلات مهم اقتصادی ما است. صاحب‌نظران و کسانی که مطلع از مسائل اقتصادی هستند، تصدیق می‌کنند، تأیید می‌کنند که اگر تولید در کشور رونق پیدا بکند، مسلماً یک چنین فواید و نتایج خواهد داشت. این باید انجام بگیرد و در برنامه قرار بگیرد؛ هم در برنامه‌ی دولت، هم در برنامه‌ی مجلس، هم در برنامه‌ی آحاد مردمی که توانایی ورود در وادی تولید را دارند. ما کسانی را داشتیم و می‌شناختیم افرادی را که پول داشتند، امکانات داشتند، می‌توانستند این پول را بگذارند در بانک و از منافعی سالها بی‌دردسر استفاده کنند، [اما] این کار را نکردند، [بلکه] پول را بردند در مسئله‌ی تولید و گفتند می‌خواهیم کشور پیش برود. اینها پیش خدا اجر دارند؛ این کسانی که این جور عمل می‌کنند، پیش خدای متعال اجر دارند. بایستی به تولیدکننده کمک بشود، به سرمایه‌گذار کمک بشود، به فعال اقتصادی باید کمک بشود - فعال اقتصادی سالم - به کسی که برای کشور ثروت آفرینی میکند باید کمک بشود، در بهبود فضای کسب و کار بایستی حتماً تلاش بشود؛ با قوانین لازم، با روشها و رویه‌های لازم. یک شرط دیگر هم این است که از سوءاستفاده‌ها غفلت نشود. بعضی‌ها سوءاستفاده کردند؛ سوءاستفاده می‌کنند؛ سوءاستفاده‌چی وجود دارد؛ انواع و اقسامی هم [دارد]؛ این ابتکار ایرانی، این ذهن مبتکر ایرانی همین جور که در کارهای خوب به درد می‌خورد، در شیطنت هم گاهی اوقات همین ابتکارها به وجود می‌آید؛ یک روشهای عجیب و غریبی را برای سوءاستفاده انسان می‌بیند و در گزارشها مشاهده می‌کند. خب، مسئولین بایست مراقبت کنند؛ هم قوه‌ی مجریه، هم قوه‌ی قضائیه؛ دستگاه‌های ناظر بایست مراقبت کنند؛ من این را به رئیس‌جمهور محترم گفتم. ایشان در اظهار عمومی گفتند که ما می‌خواهیم کارخانه‌های فلان جا را بفروشیم؛ من گفتم مراقب باشید؛ [چون] طرف می‌آید کارخانه را از شما می‌خرد؛ نه به قصد اینکه کار را ادامه بدهد و تولید را ادامه بدهد؛ کارخانه را می‌خرد، ماشین‌آلات را می‌فروشد، زمین را هم برج درست می‌کند، کارگرها را هم بیرون می‌کند. مراقب یک چنین افرادی باید بود، مراقب این سوءاستفاده‌کن‌ها باید بود. طرف می‌آید بانک ایجاد می‌کند با استفاده از اجازه‌ی توسعه‌ی بانک‌ها - که یکی از کارهای غلطی که در کشور شد این است که اجازه می‌دهند همین طور پشت سر هم بانک به وجود بیاید - پولهای مردم را جمع می‌کنند، بعد شرکت‌های صوری درست می‌کنند، پولهای مردم را به عنوان قرض، وام و تسهیلات بانکی به شرکت‌های خودشان می‌دهند، جیب خودشان را پر می‌کنند، از این کارها دارند می‌کنند، اینها را بایستی مراقبت کرد، از اینها غفلت نباید کرد. اگر جلوی اینها گرفته</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>از جهت تاثیر در اشتغال و هم از جهت تأمین مواد غذایی:</p> <p>1-2-1- احداث صنایع تبدیلی در روستاها</p> <p>3-1- بهره‌گیری از ثروت عظیم نیروی انسانی کارآمد، جوان، پراکنجه و خستگی‌ناپذیر برای روان سازی چرخه کارها</p> <p>4-1- توجه به مسکن‌سازی به منظور کارآفرینی</p> <p>2- خصوصی سازی:</p> <p>1-2- اصل خصوصی‌سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور</p> <p>2-2- لزوم برطرف کردن خطاهای بزرگ در کار خصوصی‌سازی</p> <p>3- اصلاح نظام بانکی</p> <p>4- اصلاح ساختاری بودجه</p> <p>5- ترویج فرهنگ کار:</p> <p>1-5- معرفی ارزش والای کارگر به منظور جلوگیری از توقف تولید</p> <p>2-5- ترویج فرهنگ تولید و تلاش در کشور:</p> <p>1-2-5- لزوم از بین بردن روحیه نشستن و ثروت بادآورده را انتظارکشیدن</p> <p>2-2-5- لزوم ممانعت از ترویج نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت‌آزمایی</p> <p>6- قاطعیت در اجرای مقررات مربوط به واردات و برخورد با واردات بی‌رویه</p> <p>7- برخورد قاطعانه با عوامل مخرب در بخش‌های گوناگون اقتصادی:</p> <p>1-7- قاچاق</p> <p>2-7- دلالی</p> <p>3-7- خریدهای خیانت‌کارانه ارزاق عمومی و احتکار</p> <p>8- شرطی نکردن اقتصاد به مسائل خارج از اختیار خودمان</p> <p>9- جبران مدیریت‌های نارسا در زمینه مسائل اقتصادی:</p> <p>1-9- لزوم مدیریت شجاعانه و</p>	<p>شود و در مقابل به کارآفرین سالم کمک بشود و تولید رونق پیدا بکند، کارشناسان میگویند که آن وقت مشکل بیکاری حل میشود، مشکل تورم حل میشود، مشکل فقر در طبقات ضعیف حل میشود، معضل نظام بانکی حل میشود، مسئله‌ی ارزش پول ملی حل میشود، حتی مسئله‌ی کسری بودجه‌ی دولت با رونق تولید حل میشود؛ اینها را میتواند از این طریق حل کند. بنابراین مسئله، مسئله‌ی مهمی است. تولید هم که ما میگوییم، فقط تولید صنعتی را نمیگوییم؛ تولید صنعتی، تولید کشاورزی، دامداری، صنایع بزرگ، صنایع متوسط، صنایع کوچک، حتی صنایع دستی، حتی صنایع خانگی، حتی تربیت دام -چند دام در خانه‌های روستایی- که خود این بمراتب کمک خواهد کرد به گسترش رفاه عمومی در جوامع. اینها را باید بنشینند برنامه‌ریزی کنند؛ البته سهم صنایع دانش‌بنیان خیلی زیاد است، باید توجه بشود. از واردات بی‌رویه باید جلوگیری بشود. یکی از بخش‌های مهم و بندهای مهم اقتصاد مقاومتی که ما مطرح کردیم و دائم دیگران -دوستان؛ مسئولین و غیر مسئولین- مرتباً از اقتصاد مقاومتی دم میزنند و شعار میدهند و توضیح میدهند، همین مسئله‌ی تولید داخلی است؛ و شرط رونق تولید داخلی، کنترل واردات بی‌رویه است. حالا به من گزارش داده میشود که ما داریم برای اقتصاد مقاومتی این کارها را [میکنیم]، این برنامه‌ها را چیده‌ایم و داریم انجام میدهیم؛ بسیار خوب، مطمئناً این گزارشها مطابق با واقع است، یعنی کار را کرده اند؛ اما تحقق عملی پیدا نکرده، دلیلش این است که واردات می‌آید، انسان میبیند بازار پر از واردات است؛ تولید داخلی را به شکست میکشانند. چیزی که در داخل تولید میشود، از خارج وارد میکنند؛ این موجب میشود که تولید داخلی شکست بخورد. مسئولین جلوی اینها را باید بگیرند و [اینها] مسائل مهمی است. آن وقت اقتصاد مقاومتی به معنای واقعی کلمه انجام خواهد گرفت. من در یک جمله عرض میکنم که دستگاه‌های دولتی متمرکز بشوند امسال در رونق بخشیدن به تولید و اگر مقرراتی لازم دارد، از مجلس بخواهند که مجلس اقدام کند، اگر در بخشهایی به حضور قوه‌ی قضائیه و دستگاه‌های نظارتی دیگر نیاز هست، از آنها بخواهند -در همین جلسهای که ما گفتیم، آقایان دور هم جمع میشوند؛ [جلسه‌ی] مسئولین قوا- بخواهند و اقدام کنند و همکاری کنند؛ بالاخره تولید باید در داخل رونق پیدا کند؛ این هم مطلب سوم. مطلب پایانی امروز من خطاب به جوانان، یعنی خطاب به عموم ملت است بخصوص جوانان. من اولاً باید عرض بکنم که تجارب قشرهای مختلف از نخبگان و آحاد جوانان و دانشجویان و روحانیون و طلبان و دیگران به این بیانیه‌ی چهلمین سال، بیانیه‌ی گام دوم، بسیار بجا و خرسندکننده بود. این نشان‌دهنده‌ی این است که نیاز به تبیین وجود دارد و آمادگی در کل کشور بخصوص در بین جوانها هست؛ از این آمادگی حداکثر استفاده را مسئولین کشور باید بکنند. عرض من این است که جوانها باید شانه‌شان را زیر بار مسئولیتهای دشوار کوچک و بزرگ بدهند؛ علاج مشکلات کشور این است. ما در گام دوم انقلاب بایستی حرکت کشور را بر دوش جوانها قرار بدهیم همچنان که در گام اول در دوره‌ی انقلاب هم هدایت را امام میکرد اما حرکت را و موتور پیشرفت را جوانان روشن میکردند، حرکت را آنها به وجود می‌آوردند. امروز تلاش شما و سعی شما این است که استقلال کشور را و عزت کشور را تأمین کنید؛ هزینه‌ی این کار را شما امروز دارید میدهید؛ [هزینه‌ی] امروز ملت ایران و جوانان ما، هزینه‌ی رسیدن به استقلال کامل -در جهات مختلف- و به عزت ملی و به جامعه‌ی اسلامی است؛ نسلهای بعد، از این دست‌آورد شما استفاده خواهند کرد؛ همچنان که یک روز جوانها، هزینه‌ی مبارزه‌ی با دستگاه طاغوت را قبول کردند و دادند، زندانش را رفتند، کتکش را خوردند و انقلاب بحمدالله به پیروزی رسید، نظام طاغوت ویران شد؛ یا در دوران جنگ تحمیلی خانواده‌ها هزینه‌ی دفاع از کشور را</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>امیدوارانه و جهادی همراه با اشراف میدانی بر مشکلات</p> <p>9-2- تلاش برای به ثمرنشتن برنامه‌ها و تدابیر اقتصادی اندیشیده شده</p> <p>9-3- تشویق برخی دستگاه‌ها به سبب عملکرد خوب و زیربنایی:</p> <p>9-3-1- در بخش کشاورزی</p> <p>9-3-2- در بخش‌های آب و خاک</p> <p>9-3-3- در بخش‌های رسیدگی به برخی از مناطق</p> <p>10- مقاومت در برابر فشارهای اقتصادی و تحریم‌ها:</p> <p>10-1- توانایی جمهوری اسلامی برای صادرات نفت به میزانی که اراده کند</p> <p>10-2- ارزشمند بودن کاهش وابستگی کشور به فروش نفت</p> <p>10-3- سودمند بودن تحریم‌ها با وجود مشکلاتی که برای کشور ایجاد می‌کند:</p> <p>10-3-1- شناسایی توانایی‌ها و ابتکارات خود برای تامین نیازها</p> <p>10-3-2- بن بست وجود نداشتن در زمینه مسائل اقتصادی</p> <p>10-3-3- خوب بودن زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های اقتصاد کشور</p> <p>11- استفاده از ظرفیت وسیع مردمی برای حل مشکلات اقتصادی</p> <p>12- حمایت همگانی از دولت در برخورد با عوامل مخرب اقتصاد</p> <p>13- نقش آفرینی مردم در حل مسائل اقتصادی:</p> <p>13-1- خرید محصولات داخلی و استمرار حمایت از کالای ایرانی</p> <p>13-2- پرهیز از اسراف</p> <p>13-3- توجه نکردن به شایعات در فضای مجازی</p>	<p>دادند و امروز شما در امنیت دارید زندگی میکنید؛ امروز هم شما باید هزینه‌ی ایستادگی در مقابل دشمن را بدهید تا نسل‌های آینده ان‌شاءالله از دست‌آورد شما استفاده کنند. به طور جدی ایستادگی کنیم. امروز گام دوم انقلاب این است: شناختن ظرفیت‌ها و مزیت‌ها و استفاده‌ی از آنها، و شناختن فسادها و رخنه‌ها و کمبودها و مشکلات و سینه سپر کردن برای حل آنها. به این توجه کنید که غرب و آمریکا به این نتیجه رسیده‌اند که اگر ملت ایران یک چیزی را اراده کند، حتماً به دست خواهد آورد؛ به این نتیجه رسیده‌اند که با اراده‌ی ملی ملت ایران نمیشود مبارزه کرد؛ اگر [ملت ایران] اراده کردند، مانع‌تراشی و سنگ‌اندازی فایده‌ای نخواهد کرد. چه کار میکنند؟ به این نتیجه رسیده‌اند که بایستی کاری کنند که ملت ایران اراده نکند، اراده‌اش ضعیف بشود؛ در فکر این هستند. امروز در دنیا میلیاردها پول دارد خرج میشود برای اینکه در اعتقادات سیاسی و دینی جوانان ما رخنه ایجاد کنند تا اراده‌ی حرکت، اراده‌ی قیام در اینها از بین برود؛ میخواهند اراده را از بین ببرند، میخواهند شما تصمیم نگیرید. تلاش آنها این است که نگذارند اراده‌ی ملت ایران برای پیشرفت، برای مقابله، برای ایجاد جامعه‌ی اسلامی و تمدن اسلامی شکل بگیرد؛ میدانند که اگر این اراده شکل گرفت، بدون تردید تحقق پیدا خواهد کرد. البته قبل‌ها و سال‌ها پیش هم این کار را انجام داده‌اند؛ در دوران رژیم طاغوت به جامعه‌ی جوان کشور این جور تفهیم میکردند که اگر میخواهید به تمدن و پیشرفت برسید باید دین را کنار بگذارید؛ میگفتند دین و دین‌داری و ایمان دینی با علم و پیشرفت و مانند اینها نمیسازد. امروز ببینید چشم‌های کورشان را باز کنند، ببینند که بهترین صنایع ما، پیشرفته‌ترین صنایع بزرگ ما که در رقابت با کشورهای درجه یک دنیا در صدر فهرست قرار داریم، به وسیله‌ی جوانهای دعای کمیل‌خوان و نماز شب‌خوان دارد پیشرفت میکند؛ جوانهای اهل اعتکاف، جوانهای اهل دعای ندبه، جوانهای متدین. ما در بحثهای صنایع پیشرفته‌ی امروز دنیا، در نانو، در هسته‌ای، در موشکی، در فناوری زیستی و در بقیه‌ی فنون پیشرفته‌ی دنیا، امروز ما در رقم‌های بالا قرار داریم، در صفوف مقدم قرار داریم؛ عمده‌ی کسانی که این کارها را میکنند، جوانهای متدین که ما از نزدیک با خیلی از اینها آشنا هستیم، هستند».</p> <p>«مشکل اساسی کشور، همچنان مشکل اقتصادی است؛ بخصوص در این ماه‌های اخیر، مشکلات معیشتی مردم زیاد شد. بخشی از اینها مربوط است به مدیریتهای نارسا در زمینه‌ی مسائل اقتصادی که اینها حتماً بایستی جبران بشود. برنامه‌هایی وجود دارد، تدابیری اندیشیده شده که ان‌شاءالله این تدابیر در طول سال جاری، سالی که امروز از این لحظه شروع میشود -سال ۹۸- بایستی به ثمر بنشیند و مردم آثار آن را احساس بکنند. آنچه من عرض میکنم، این است که مسئله‌ی فوری کشور و مسئله‌ی جدی کشور و اولویت کشور فعلاً مسئله‌ی «اقتصاد» است. در مسئله‌ی اقتصاد مسائلی که داریم زیاد است: بحث کاهش ارزش پول ملی یک مسئله‌ی مهم است، بحث قدرت خرید مردم همین جور، بحث مشکل کارخانه‌جات و کم‌کاری و احیاناً تعطیل بعضی از کارخانه‌جات از این قبیل است. اینها مشکلات است. آنچه من مطالعه کردم و از نظر کارشناس‌ها استفاده کردم، کلید این همه، عبارت است از «توسعه‌ی تولید ملی».</p> <p>سال ۹۷ را ما سال «حمایت از کالای ایرانی» اعلام کردیم. نمیتوانم بگویم که این شعار به طور کامل عملی شد، اما میتوانم بگویم این شعار به صورت وسیعی مورد</p>

¹ . بیانات رهبر انقلاب در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی 1398/01/01

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>توجه قرار گرفت و در بسیاری از موارد، این شعار از سوی مردم مورد استقبال قرار گرفت و عمل شد و همین قطعاً تأثیر خواهد داشت. امسال مسئله‌ی «تولید» مطرح است. می‌خواهم مسئله‌ی تولید را به عنوان محور فعالیت قرار بدهم. مقصود خود از تولید را ان‌شاءالله در سخنرانی روز اول سال توضیح خواهم داد که منظور از تولید چیست. تولید اگر چنانچه به راه بیفتد، هم می‌تواند مشکلات معیشتی را حل کند، هم می‌تواند استغناء کشور از بیگانگان و دشمنان را تأمین کند، هم می‌تواند مشکل اشتغال را برطرف کند، هم حتی می‌تواند مشکل ارزش پول ملی را تا حدود زیادی برطرف کند. لذا است که مسئله‌ی تولید به نظر من مسئله‌ی محوری امسال است؛ لذا من شعار را امسال این قرار دادم: «رونق تولید». باید همه تلاش کنند تولید در کشور رونق پیدا کند. از اول سال تا آخر سال ان‌شاءالله این معنا به صورت چشمگیری در کشور محسوس باشد. اگر این [طور] شد، امیدواریم که ان‌شاءالله حل مشکل اقتصادی راه بیفتد»^۱.</p> <p>«یکی از وظایف بزرگ جامعه‌ی اسلامی و مسئولان همین است که ارزش کار را برای افکار عمومی روشن کنند؛ کار بشود یک ارزش، نه فقط یک نیاز. البته کار، نیاز است - نیاز جامعه است، نیاز خود فرد است؛ هم نیاز زندگی است، هم نیاز روحی و روانی است؛ [یعنی] کار، نیاز روحی و روانی هم هست - اما صرفاً یک نیاز نیست؛ کار، یک ارزش والا در جامعه است؛ این را بایستی ما به شکل فهم عمومی و ادراک عمومی مردم در بیاوریم؛ اگر این معنا به معنای واقعی کلمه - روشن شد، آن وقت ارزش کارگر بالا خواهد رفت. کارگر را در جامعه بایستی ارزشمند معرفی کرد. فرق هم نمیکند؛ کارگر همه‌ی بخشها؛ این بخشهایی که اسم آوردند - که شما دوستان، نماینده‌ی آن بخشها هستید - و بقیه‌ی بخشها؛ هر جایی که کار هست، هر جایی که تحرک هست، هر جایی که تولید هست. رونق تولید به شرایطی متوقف است که یکی از آنها کار است. این کار باید جهادی باشد؛ کار فوق‌العاده باید در کشور انجام بگیرد تا رونق تولید به وجود بیاید؛ اگر رونق تولید به وجود آمد، این خود یکی از ارکان اصلی اقتصاد مقاومتی است. وقتی اقتصاد مقاومتی [محقق] شد، معنایش این است که جامعه نگران این نخواهد بود که فلان ارادل آمریکایی یا صهیونیستی یا غیره چه تصمیمی درباره‌ی نفت ما بگیرد یا درباره‌ی اقتصاد ما بگیرد یا مواردی مانند اینها. اینکه من روی رونق تولید و وسیع‌تر از آن [روی اقتصاد مقاومتی] تکیه میکنم و روی کالای ایرانی و روی تحرک کاری در کشور تکیه میشود، برای این است. ملت به عزت و استغناء از بیگانگان نیاز دارد. یک ملت در کنار اصلی‌ترین نیازهای خود، عزت ملی را قرار میدهد. ملتها راضی نیستند تحت نفوذ و تأثیر تصمیم‌گیرانی باشند که یا دوست این ملت نیستند یا دشمن این ملتند. امروز بسیاری از این تصمیم‌گیران دنیا در مسائل اقتصادی، دشمنان ملت ایرانند. البته می‌گویند [فقط] دشمن جمهوری اسلامی هستیم، اما دشمن ملت ایرانند، چون جمهوری اسلامی به مدد و کمک ملت ایران برپا است؛ بدون کمک ملت ایران، نه جمهوری‌ای بود، نه اسلامی‌ای بود. مطالبی که آقای وزیر بیان کردند مطالب کاملاً درستی است؛ مخاطب این مطالب، خود مسئولین کشورند، نه فقط وزارت کار، [بلکه] بخشهای مختلف و دستگاه‌های مختلف و گوناگون دولت. مسئله‌ی امنیت شغلی، مسئله‌ی احترام کارگر، مسئله‌ی مزد کارگر، اینها مسائل اساسی است؛ باید به اینها بدرستی برسند. کسانی هستند که دنبال سوءاستفاده‌ی خودشان هستند. من اول سال گفتم، کارخانه‌ی سرپا را از دولت می‌خرد</p>	<p>4-13- زیاده‌روی نکردن در خرید</p>		

¹ . پیام نوروزی رهبر معظم انقلاب در سال 1398، 1398/01/01

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>حالا به چه قیمتی، بحث دیگری است- و کارخانه را از بین میبرد، ماشین آلات را به فروش می‌رساند، کارگر را بیکار میکند، زمین را برج می‌سازد؛ باید جلوی اینها گرفته بشود، اینها جزو وظایف اساسی دولت اسلامی است؛ دولت، نه فقط قوه‌ی مجریه [بلکه] قوه‌ی مجریه، قوه‌ی قضائیه، قوه‌ی مقننه، همه؛ حمایت از کار یعنی این، حمایت از کارگر یعنی این. همین مسئله‌ی واردات که اشاره کردند، مسئله‌ی بسیار مهمی است، این همه هم تأکید شده، مقررات دولتی سفت و سختی هم برای آن گذاشته شده، بایستی در مقام اجرا با قاطعیت اجرا بشود. خوشبختانه امروز- یعنی این روزها؛ از سال گذشته هم به ما این خبرها می‌رسید- کسانی هستند که دنبال جنس داخلی می‌گردند، [اما] فروشنده به جای جنس داخلی، جنس خارجی را میدهد، میگوید این داخلی است! خلاف می‌گوید، دروغ می‌گوید؛ گاهی از این اتفاقها می‌افتد. خب چیزی که در داخل تولید میشود، از لحاظ کیفیت، بهتر از مشابه خارجی است، از لحاظ قیمت، کمتر از مشابه خارجی است. نباید بگذاریم با واردات بی‌رویه، با برخی از سیاستهای غلط، این تولیدکننده‌ی داخلی دچار مشکل بشود؛ او که دچار مشکل شد، تولید می‌خواهد، کارگر بیکار میشود، کشور، نیازمند باقی میماند. بارها افراد خیرخواه و دلسوز گفته‌اند و بنده هم تأیید میکنم که تحریم در موارد بسیاری به سود کشور است، به سود ملت ایران است، این را افراد دلسوز و علاقه‌مند و مطلع بیان میکنند. بله، تحریم یک مشکلاتی را ایجاد میکند؛ تحریم مبادلات بانکی، تحریم نفتی و غیره ممکن است یک مشکلاتی را به وجود بیاورد اما در نهایت به نفع کشور است. یکی از مسئولین کشور میگفت که در یک جلسه‌ی خارجی، یک نفر از سیاستمداران خارجی به ما میگفت آقا! شما در دوران تحریم توانستید این همه سلاحهای مدرن تولید کنید؛ خیلی توانایی شما بالا است؛ با اینکه تحریم بودید توانستید یک چنین کارهای بزرگی انجام بدهید؛ اگر تحریم نبودید، چه کار میکردید. این آقا میگفت: به او گفتم اگر تحریم نبودیم، این کارها هیچ کدام انجام نمیگرفت؛ درست هم گفته. تحریم موجب میشود که ما به خودمان مراجعه کنیم، دنبال تولید [برای تأمین] نیازها از درون خودمان باشیم، ابتکارات خودمان را شناسایی کنیم، بشناسیم. من به شما عرض میکنم- شما کارگر هستید، کارگرهای سطوح بالا هستید، بسیاری از شما تحصیلات عالی دارید- قدر بدانید این امکان تولید را، این امکان ابتکار را؛ و مسئولین هم باید این را قدر بدانند، مسئولین هم بایستی این را قدر بدانند. خب دشمنان از طرق مختلف علیه ملت ایران و علیه انقلاب بزرگ ما و علیه نظام جمهوری اسلامی ما که فریاد عدالت را در دنیا سر داده و ملتهای ما را متوجه خودش کرده [تلاش میکنند] و میخواهند این را به زانو در بیاورند؛ از طرق مختلف تلاش کردند و نتوانستند، ناکام شدند؛ حالا به مسائل گوناگون اقتصادی پرداخته‌اند و میگویند میخواهیم فشار اقتصادی بیاوریم تا ایران را به زانو در بیاوریم. بدانند ملت ایران در مقابل آنها به زانو در نخواهد آمد؛ این حرکت اخیر آمریکا هم همین جور است. اولاً تلاشی که اینها در زمینه‌ی نفت میکنند به جایی نمیرسد، ما آن مقداری که نیاز داریم، آن مقداری که لازم داریم، آن قدری که خودمان اراده کنیم، میتوانیم نفتمان را صادر کنیم؛ حالا آنها به خیال خودشان راهها را مسدود میکنند اما ملت فعال و مسئولین بیدار و هشیار اگر دامن همت به کمر بزنند، بسیاری از بن‌بست‌ها را میتوانند باز کنند، این هم یکی از آنها است و قطعاً این کار را [میکنند]؛ بنابراین کار آنها به نتیجه نخواهد رسید؛ این یک. دوم، دارند دشمنی میکنند، بدانند این دشمنی آنها بی‌جواب نخواهد ماند؛ پاسخ این دشمنی را اینها خواهند گرفت، ملت ایران ملتی نیست که بنشیند تماشا کند علیه او توطئه کنند، علیه او کار کنند و او ساکت بنشیند. ثالثاً، همان طور که گفتم، ما اینکه هر چه کمتر به این شکل از فروش نفت وابسته باشیم راه، قدر میدانیم؛ این</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>خیلی بهتر است برای ما. مهم این است که ما در داخل به گوهر درونی خودمان آگاه بشویم، آشنا بشویم و بدانیم که توانایی‌های نیروی انسانی در کشور ما و جامعه‌ی ما و منابع انسانی ما بسیار فراتر از آن چیزی است که امروز دارد نشان داده میشود. جوانهای ما ابتکارات زیادی میتوانند بکنند، ما در طول این سالها این را نشان داده‌ایم، هم در قضایای تولید، هم در مسائل گوناگون اجتماعی، هم در مسائل سیاسی، هم در قضایای اقتصادی‌ای که آنها از اول انقلاب روی مسائل اقتصادی ما متمرکز شده‌اند؛ این پیشرفتهای گوناگون کشور، این سازندگی‌ها، این تلاشهای فراوان، همه در مقابله ی با حرکت دشمن اتفاق افتاده و انجام گرفته است. توانایی‌های ملت ایران، توانایی های خیلی زیادی است. ما باید فرهنگ کار و تولید و تلاش را ترویج کنیم؛ این روحیه ی نشستن و ثروت بادآورده را انتظار کشیدن باید از بین برود، این را نباید ترویج کنیم. دستگاه‌های مختلف، صدا و سیما و دیگران باید متوجه این معنا باشند که نوع کارهایی از قبیل کارهای بخت‌آزمایی را ترویج نکنند. همین آیاتی که این قاری محترم با لحن بسیار خوبی بیان کردند، اینها به ما درس میدهد: وَ أَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى؛ دستاورد واقعی و حقیقی انسان آن چیزی است که محصول سعی او و تلاش او باشد؛ این است. اینکه غذای پخته را جلوی انسان بگذارند، در دهان انسان بگذارند، این انسان را به جایی نمیرساند. آن جایی که ذهن انسان کار میکند، فکر انسان کار میکند، بازوی انسان کار میکند، همت و اراده‌ی انسان کار میکند، آن است که انسان راه، فرد را و جامعه را رشد میدهد. جوامعی هم که در دنیا از لحاظ مادی رشد کردند، در اثر این تلاش رشد کردند؛ تلاش کردند و رشد کردند. خدای متعال وعده داده که به آن کسانی که برای دنیا هم کار میکنند و به فکر معنویات و آخرت هم نیستند، کمک میکند تا در همان راهی که هستند بتوانند حرکت بکنند؛ باید تلاش کرد».</p> <p>«خب امروز، مشکل عمده و نقد کشور فعلاً مشکل اقتصادی است. علتش هم فشار بر مردم است دیگر، فشار بر معیشت مردم بخصوص طبقات ضعیف است، حتی طبقات متوسط هم تا حدودی زیر فشار هستند لکن بیشتر، طبقات ضعیف [تحت فشارند] که طبعاً وقتی که اقتصاد کشور دچار مشکل شد، مردم و ضعفا در جامعه زیر فشار قرار میگیرند، دشمن [هم] طمع میکند؛ یکی از اشکالات کار این است که دشمن طمع میکند و امید میبندد؛ اعتبار کشور هم کاهش پیدا میکند، یعنی واقعاً [اگر] مشکل اقتصادی و نداشتن برنامه‌ی خوب اقتصادی و پیشرفت اقتصادی در هر کشوری وجود داشته باشد، اعتبار آن کشور را لطمه میزند؛ لذا واقعاً باید به مسئله‌ی اقتصاد به طور جدی پرداخت. و عرض میکنیم هیچ بن‌بستی هم به معنای واقعی کلمه در اینجا وجود ندارد، یعنی واقعاً هیچ بن‌بستی نیست؛ بله، مشکلات هست، موانع هست [ولی] بن‌بست وجود ندارد.</p> <p>خب، دشمنان ما و در رأسشان آمریکا به امید اینکه بلکه بتوانند از این راه به جمهوری اسلامی ضربه‌ای وارد کنند، تحریمها را تشدید کردند؛ به قول خودشان تحریمهای بی‌سابقه. راست هم میگویند؛ این تحریمهایی که اینها بر جمهوری اسلامی تحمیل کردند بی‌سابقه است، منتها مهم این است که جمهوری اسلامی فلز محکمی دارد؛ این را بعضی از ناظرین جهانی هم گفته‌اند که اگر این تحریمها و این فشارها به هر کشور دیگری وارد میشد، تأثیرات مهمی روی آنها میگذاشت لکن جمهوری اسلامی به اتکاء مردم، به توفیق الهی، به همت مسئولینی که در گوشه و کنار کشور مشغول کارند، استحکام دارد و آلاً فشار [هست]. آنها کار خودشان را کرده‌اند؛ دشمن</p>

¹ . بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگران 1398/02/04

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>همه‌ی تلاش خودش را به خرج داده و کار خودش را کرده؛ او از خباتت و بدجنسی خودش کم نگذاشته؛ هدفشان هم این است که مسئولین را به تسلیم وادار کنند و محاسباتشان را جوری تغییر بدهند که منتهی بشود به اینکه تسلیم بشوند، یعنی بایند در مقابل آمریکا تسلیم بشوند؛ و مردم را هم در مقابل نظام قرار بدهند؛ هدف دشمن این است...</p> <p>مسئله‌ی اقتصاد کشور مسئله‌ی مهم روز ما است؛ باید به این بپردازیم. اقتصاد ما یکی از اقتصادهای بزرگ دنیا است، زیرساخت‌های اقتصادی ما زیرساخت‌های خوبی است؛ بایستی همین طور که اشاره کردند، مدیریتهای ما به شکلی تنظیم کنیم و ترتیب بدهیم که بتوانند از این موجودی به بهترین وجهی استفاده کنند، ظرفیتهای فراموش شده و مغفول واقع شده را واقعاً به کار بگیرند. اقتصاد ما چند بیماری مزمن دارد که اینها را اگر بتوانیم در این برهه حل کنیم - این برهه‌ای که با مسئله‌ی نفت گلاویز هستیم و تحریم و این چیزها مطرح است - به نظر من اقتصاد ما جهش پیدا خواهد کرد. یکی مسئله‌ی وابستگی به نفت است. عیب بزرگ اقتصاد ما وابستگی به نفت است. ما این مایع را از زیر زمین درآورده‌ایم، بدون هیچ گونه ارزش افزوده‌ای این پول نقد را - مثل پول نقد است - داده‌ایم دلار گرفته‌ایم، خرج امور جاری و امور زندگی کرده‌ایم؛ [این] غلط است. این صندوق توسعه‌ای که ما تشکیل دادیم، به خاطر همین بود که ما بتوانیم بتدریج خودمان را از نفت جدا کنیم. الان هم فرصت خوبی است؛ یکی از کارهایی که واقعاً باید در برنامه‌ریزی‌های کلان مسئولین اقتصادی ما قرار بگیرد همین است: باید کاری کنیم که وابستگی به نفت روزه‌روز کمتر بشود.</p> <p>یکی مسئله‌ی مداخلات غیر لازم دستگاه‌های حکومتی در امر اقتصاد است؛ این هم یکی از مشکلات ما است. اصلاً سیاستهای اصل ۴۴ برای این بود که این باب بسته بشود؛ کارهایی هم شده لکن نه، آن کاری که باید انجام بگیرد در این زمینه، انجام نگرفته. دولت نقش نظارت و مراقبت و هدایت باید داشته باشد در فعالیتهایی که لزوم ندارد وارد بشود؛ حالا در بعضی از فعالیتهای ناگزیر دولت باید وارد بشود و کسی غیر دولت نمیتواند، اما در بسیاری از اینها هم [لازم نیست]؛ یکی این است.</p> <p>یکی، مسئله‌ی تخریب فضای کسب و کار است؛ این پیچ و خم‌ها و دالانهای عجیب و غریب دستگاه‌های دولتی هم که موجب میشود که فضای کسب و کار در جامعه تخریب بشود، یکی از مشکلات ما است. من شنیدم که در بعضی از کشورهای دنیا برای راه انداختن یک کار تولیدی، یک نصفه‌روز مثلاً وقت لازم است؛ در اینجا خیلی مشکلات وجود دارد؛ حالا این دست دولت و دست مجلس و دست مسئولین است، بایستی فضای کسب و کار را [تسهیل کنند]. حالا من بعد راجع به تولید عرض خواهم کرد که چقدر این مسئله اهمیت دارد.</p> <p>یکی هم مسئله‌ی اصلاحات ساختاری بودجه است که اشاره کردند، بنده هم تأکید میکنم؛ بنا بر این شد، قرار بر این شد که در چهار ماه اول سال ۹۸، مجلس و دولت با همکاری [همدیگر]، این مشکل ساختاری بودجه را برطرف کنند، حل کنند؛ دو ماهش گذشته، الان دو ماه بیشتر باقی نیست؛ این یکی از کارهای اساسی و مهمی است که بایستی انجام بگیرد. در زمینه‌ی اصلاح ساختار نظام بانکی هم حرفهای زیادی هست و جایش هم در این مجلس نیست و ما با مسئولین مکرر در این زمینه‌ها صحبت کردیم.</p> <p>به نظر میرسد که میتوانیم در زمینه‌ی اصلاح ساختارها در این برهه کار کنیم. یک مقداری احتیاج دارد به مدیریت شجاعانه؛ یک مقدار مسئولین دولتی با شجاعت در این قضیه وارد بشوند؛ ملاحظه‌ی غیر وظیفه و غیر قانون و غیر مصلحت کشور را نکنند. من اینجا یادداشت کرده‌ام «مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی، با اشراف</p>

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>میدانی بر مشکلات - خیلی از مشکلات را در اتاق اداره و مدیریت و پشت میز نمیشود فهمید، باید رفت در صحنه، در عرصه، تا مشکلات را بتوان لمس کرد - عدم انفعال در برابر دشمن، شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن؛ یکی از مسائل مهم این است. اقتصاد را به این وابسته نکنیم که ببینیم آیا آمریکا آن معافیتهای را تمدید خواهد کرد یا نخواهد کرد؛ اصلاً هیچ؛ از اول یکی از مشکلات کار ما همین است؛ در این چندساله مکرر این اتفاق افتاد. خود ما که مسئولین حکومتی هستیم، خیلی از فعالیتهای خودمان را به این موکول کرده‌ایم که ببینیم آن طرف که در اختیار ما نیست چه تصمیمی خواهد گرفت؛ خب وقتی ما این کار را میکنیم، فلان تاجر، فلان سرمایه‌گذار، فلان کارآفرین هم همین جور ملاحظه خواهد کرد؛ خیلی از کارهای مهم و اقدامات لازم عمرانی همین طور معطل مانده که ببینیم دیگران چه تصمیمی میگیرند؛ نه، اقتصاد را نباید شرطی کرد نسبت به کارهای دیگران.</p> <p>یک نکته هم این است که ظرفیتهای مردمی را واقعاً فعال کنیم؛ این را بارها عرض کرده‌ایم و الان هم من تکرار میکنم - این هم به خاطر آشنایی و معرفتی است که بنده نسبت به وجود این ظرفیتهای بحمدالله پیدا کرده‌ام و میدانم - که ما ظرفیت مردمی وسیعی داریم، جوانهای خوبی داریم؛ جوانهای فاضل، تحصیل کرده، کارآفرین، خوشفکر، مبتکر در بخشهای مختلف که به اینها باید اعتماد کنیم؛ از اینها باید دعوت کنیم، فراخوان بدهیم برای کارهای مختلف روی یک نقطه؛ مثلاً فرض کنید دولت در مسائل اقتصادی روی یک مسئله، من باب مثال روی مسئله‌ی ارزش پول ملی تمرکز کند و از این جوانها بخواهد بپایند، بنشینند، فکر کنند، تلاش کنند، کار کنند، راه حل بدهند، اقدام کنند؛ اینها ظرفیت است. و توکل به خدا؛ با توکل به خدای متعال این کارها را انجام بدهید، به نظر من انجام میگیرد.</p> <p>یکی از چیزهایی که خیلی لازم است، این است که دولت با عوامل مخرب بخشهای گوناگون اقتصاد باید برخورد کند و همه باید در این برخورد پشتیبان دولت باشند. خب امروز قاچاق هست، احتکار هست، دلالی‌های بسیار مضر هست - گزارشهایی در مورد خریدهای خیانت‌کارانه نسبت به گندم، نسبت به گوشت، ارزاق عمومی و امثال اینها میرسد که اینها با مسئولین هم مطرح شده - اینها خیانت است و با اینها باید برخورد بشود. فلان جنس را وارد کرده‌اند، در انبار نگه داشته‌اند؛ این احتکار است و بایستی با این برخورد بشود. خب بله، وقتی که شما برخورد کردید، سر و صدا درست میشود؛ یک عده‌ای جنجال میکنند، هیاهو میکنند؛ همه باید پشت سر دولت قرار بگیرند، کمک کنند تا تعزیرات دولتی بتواند به معنای واقعی کلمه کار کند. چند کار اساسی را من یادداشت کرده‌ام که اینها باید مورد توجه باشد. همه‌ی مسئولین [هم] بحمدالله اینجا تشریف دارید؛ هم نمایندگان مجلس هستید، هم مسئولین رتبه‌ی بالای دولت حضور دارید، [هم] مسئولین قوه‌ی قضائیه هستید؛ این کارها مربوط به شماها است. این چند کار اساسی است که اگر همه‌ی ما اینها را به عنوان یک تفکر عام قبول بکنیم، آن وقت به همدیگر کمک میکنیم، هم‌افزایی میکنیم.</p> <p>یک کار اساسی، مسئله‌ی برداشتن موانع تولید است. این «رونق تولید» که ما امسال به عنوان شعار مطرح کردیم، کلید حل بسیاری از مشکلات اقتصادی ما است؛ تولید این جوری است. اگر واقعاً ما بتوانیم تولید را رونق بدهیم، اگر بتوانیم موانع تولید را که خیلی هم زیاد است در کشور، از سر راه تولید برداریم - که این کار با عزم جهادی ممکن است، با به‌کارگیری جوانهای متخصص ممکن است - بسیاری از مشکلات [مانند] مسئله‌ی اشتغال حل میشود، مسئله‌ی تورم حل میشود، مسئله‌ی رفاه مردمی حل میشود، [مسئله‌ی] درآمدهای مردم حل میشود، صادرات رونق میگیرد. تولید،</p>			

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>مادر عمده‌ترین مسائل اقتصادی کشور است؛ و به نظر ما میشود. هر جایی که ما به جوانهایمان اتکاء کردیم، اعتماد کردیم، به آنها امکانات دادیم، حداقل امکانات را هم [دادیم] - غالباً جوانها این جور هستند [که با] حداقل امکانات [کار میکنند] - پیش رفتیم. نمونه‌هایش را همین چندساله ملاحظه کردید. یک نمونه در این تولیدات نظامی ما است. خب، واقعاً این مسئله‌ی تولیدات نظامی که دشمن هم روی آن خیلی حساس است، خیلی چیز مهمی است. این موشکهای دقیق نقطه‌زن - چه موشکهای بالستیک، چه موشکهای کروز - که از فاصله‌ی مثلاً ۱۵۰۰ کیلومتر، ۲۰۰۰ کیلومتر پرتاب میشوند، و با پنج متر، شش متر این ور آن ور هدف را میزند، خیلی چیز مهمی است. این هم که می‌بینید جنجال میکنند روی [مسئله‌ی] موشک و مانند اینها، به خاطر همین پیشرفتها است. اینها را چه کسی کرده؟ همین جوانها کرده‌اند. جوانهای مؤمن و پُرانگیزه کار میکنند، خسته نمیشوند از کار کردن. یا آن روزی که ما احتیاج داشتیم به اورانیوم غنی‌شده‌ی بیست درصد برای همین دستگاه‌های لازمی که در تهران و جاهای دیگر داشتیم برای دارو و مسائل پزشکی و مانند اینها، خب اورانیوم غنی‌سازی‌شده‌ی بیست درصد را ما قبلها وارد میکردیم؛ مقداری را سالها پیش وارد کرده بودیم، داشت تمام میشد؛ تمام میشد یعنی این داروهای هسته‌ای که با استفاده‌ی از پرتوزایی هسته‌ای [تولید میشود] و در مسائل گوناگون مورد استفاده است، بکلی می‌خواهید؛ مسئولین در جریان این قضیه قرار گرفتند، دنبال کردند، تلاش کردند، [طرف مقابل] اول گفتند می‌فروشیم؛ بعد این شرط را گذاشتند، آن شرط را گذاشتند، دیدیم مشکلات درست میشود و حاضر نیستند؛ گفتیم و خواستیم از مسئولین خودمان که دنبال کنید، خودتان دنبال کنید؛ هیچ کس باور نمی‌کرد؛ دنبال کردند و کار به این بزرگی راه، کار به این مهمی را انجام دادند؛ یعنی توانستند به اورانیوم غنی‌شده‌ی بیست درصد دست پیدا کنند. همان وقت هم من - در همین جلسه بود به نظرم - گفتم که مشکل‌ترین بخش این فرآیند غنی‌سازی، تا همین بیست درصد است؛ بعدش تا مراحل بالاتر به این مشکلی نیست، خیلی آسان‌تر از [این است]؛ این قسمت مشکل راه، این بخش سخت راه را توانستند بروند. چه کسی رفت؟ جوانهای ما. خب اینها چرا نتوانند مشکلات صنایع ما را حل کنند؟ چرا نتوانند حلقه‌های مفقوده‌ی چرخه‌ی برخی از کارهای تجاری و صنعتی ما را حل کنند؟ میتوانند؛ باید به اینها اعتماد کرد؛ این یک کار اساسی است.</p> <p>مسئله‌ی رونق تولید را باید جدی گرفت. مسئولین محترم روی خوابیدن و تعطیل شدن کارخانه‌های تولیدی و جاهای تولیدی، خیلی باید حساس باشند. گاهی خبرهایی میرسد که واقعاً خبرهای تلخی است؛ [مثلاً] فلان کارخانه‌ی معروف با محصولات زیاد، به خاطر یک مشکلی تعطیل میشود. البته من یادداشت کرده بودم بعداً بگویم حالا همین جا [می‌گویم]؛ واقعاً [مسئولین] وزارت صنایع نگاه کنند ببینند آن بخشهای مورد نیاز - چه در زمینه‌ی ماشین‌آلات و قطعات، چه در زمینه‌ی کالاهای واسطه‌ای و مواد - به اصطلاح لازم برای تولید - کجاها کمبود دارند؛ یک فهرستی تهیه کنند، فراخوان بدهند و از مسئولین گوناگون کشور [بخواهند]؛ حالا که وارد کردنش از خارج مشکلاتی دارد، میتوانند خیلی از این مواد را تولید کنند. یک چیزهایی هست که هیچ ربطی هم به مسائل هسته‌ای و مانند اینها ندارد اما روی خبثات و بدجنسی، خرید اینها راه، وارد کردن اینها را ممنوع کرده‌اند و نمی‌گذارند؛ خیلی خب، در داخل تولید کنیم. جوانهای ما آمادگی دارند، دارای ابتکارند؛ از اینها بخواهند، یک نمایشگاه‌های دائمی تشکیل بدهند، نیازها آنجا تعریف بشود، تولیدات آنجا تعریف بشود. این یک مسئله است.</p> <p>یک کار اساسی دیگری که در زمینه‌ی اقتصاد لازم است، مسئله‌ی خودکفایی است.</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>از اوّل انقلاب تا حالا مسئله‌ی خودکفایی مطرح بوده. همان اوایل انقلاب در بخشهای گوناگون ارتش، بخشهای نظامی، جهاد خودکفایی راه افتاد؛ بعد هم که سپاه آمد وسط میدان و خب خیلی کارهای گوناگونی در این زمینه انجام گرفت. جوانها در جهاد سازندگی دنبال این کارها بودند و زمینه‌ی خودکفایی در کشور واقعاً وجود داشت. بعد هم در تولیدات ما، خوشبختانه از مسئولینی که در باب کشاورزی [بودند] خواسته شد تا به خودکفایی گندم برسند. همّت کردند، الحمدلله شد. هم این یکی دو سال اخیر شده، هم قبلاً یک سال، دو سال خودکفایی گندم تأمین شد. در همه‌ی چیزها میشود به خودکفایی رسید، میشود کار کرد، میشود تلاش کرد و عمده هم این چیزهایی است که موادّ غذایی است: گندم، جو، دانه‌های روغنی، یا دامداری است؛ در این چیزها باید به خودکفایی رسید.</p> <p>یک فکر جدیدی، یک فکر تازه‌ای در یک بُرهه‌ای متأسفانه وارد شد در دستگاه‌های تصمیم‌گیری ما که ما را از خودکفایی دور کرد؛ و آن «صرفه‌ی اقتصادی» بود. گفتند تولید گندم و خودکفایی گندم صرفه‌ی اقتصادی ندارد؛ صرفه‌ی اقتصادی به این است که گندم را وارد کنیم. خب، بله معلوم است، ممکن است یک وقت صرفه‌ی اقتصادی در این باشد؛ اما وقتی جلوی گندم شما را گرفتند، جلوی واردات را گرفتند، به شما گندم نفروختند، چه کار میکنید؟ کدام دولت عاقل دنیا این کار را میکند؟ گفتند بروید مثلاً زعفران بکارید، گندم را وارد کنید، چون زعفران گران‌تر در دنیا فروش میرود؛ صرفه‌ی اقتصادی این است.</p> <p>در زمینه‌ی نفت هم همین جور، بنزین هم همین جور. حالا آقای رئیس‌جمهور اشاره کردند؛ این پالایشگاه میعانات گازی که در بندرعبّاس به عنوان ستاره‌ی خلیج فارس راه افتاد، یک نمونه‌ای از خودکفایی است. الان حدود یک‌سوم مصرف مُسرفانه‌ی بنزین کنونی را همین تشکیلات، همین پالایشگاه دارد به ما میدهد - الان مصرف بنزین در کشور مُسرفانه است؛ همین صد میلیون لیتر و نود میلیون لیتر و گاهی بیشتر و گاهی یک خرده کمتر در روز، مسرفانه است، نباید باشد؛ لکن تقریباً یک‌سوم همین را به وسیله‌ی همین پالایشگاه [تأمین میکنیم] - که این [پالایشگاه] سال ۸۶ شروع شد، یک مدتی لنگ شد، باز به همّت سپاه بحمدالله راه افتاد، الان هست؛ خودکفایی یعنی این. این را خیلی باید اهمیت داد. در همه‌ی زمینه‌ها ما بایستی به خودکفایی فکر کنیم. قدرت کشور در خودکفایی است؛ اقتدار کشور، آبروی کشور در خودکفایی است؛ باید بتوانیم ارکان لازم نیازهای خودمان را خودمان تهیه کنیم .</p> <p>یک مسئله‌ی سوم که آن هم جزو چیزهای اساسی است، مسئله‌ی فضای کسب و کار و افزایش سهولت کسب و کار است که قبلاً اشاره کردم. یعنی واقعاً این قدر مقرّرات گوناگون و متناقض در این دستگاه، آن دستگاه [وجود دارد که] تولید مشکل میشود. ما این را دو سه مرتبه تا حالا در جلسات مسئولین دولتی هم مطرح کرده‌ایم، از آنها خواسته‌ایم؛ خب به اندازه‌ی لازم همّت نشده. من خواهش میکنم این قضیه را خیلی جدی بگیرید. کاری بکنید که کار تولیدی تشویق بشود. خب امروز همه میدانند نقدینگی در کشور به حدّ خیلی زیادی رسیده؛ این نقدینگی میتواند بلا باشد، مایه‌ی تورّم باشد، به هر جایی هجوم بکند مثل سیل ویرانگری کند، همین نقدینگی اگر هدایت بشود به سمت تولید، میتواند مثل یک دریاچه یا مثل یک استخر، رحمت الهی باشد؛ چرا هدایت نمیشود؟ یکی از عللش این است که چون تولیدکننده دچار مشکل است، صرفه‌ی خودش را در این نمیبیند که کار تولیدی بکند. من امسال، اوّل سال در سخنرانی روز عید گفتم: بعضی‌ها بودند که مشکلات تولید را قبول میکردند، محض رضای خدا! خود من دیده بودم کسی را که میگفت میتوانم این سرمایه را بگذارم در بانک و از سودش استفاده کنم - سپرده‌گذاری طولانی‌مدت، دارای منافع</p>

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>زیاد، هیچ دغدغهای هم ندارد- اما می‌خواهم تولید کنم برای خاطر خدا؛ چون کشور به این تولید نیاز دارد. خب این جور آدمها کم هستند؛ باید کاری کنیم زیاد بشوند؛ موانع تولید را بایستی برطرف کنیم.</p> <p>یک نکته‌ی مهم در مسئله‌ی اقتصاد کشور، اولویت بخش کشاورزی است. بخش کشاورزی، هم از جهت اینکه غذای مردم و مواد خوراکی مردم به وسیله‌ی بخش کشاورزی تأمین میشود، که در درجه‌ی اول قرار دارد، هم به خاطر اینکه الان بیشترین اشتغال در بخش کشاورزی است - که آن طور که به من گزارش کرده‌اند، حدود سی درصد اشتغال در بخش کشاورزی است- هم اگر چنانچه به مسئله‌ی کشاورزی پرداخته بشود و مسئله‌ی روستاها و مشکلات روستاها و بردن کارخانه‌های تبدیلی و صنایع تبدیلی به روستاها و برطرف کردن مشکلات فروش کالاها به وسیله‌ی روستاییان را اگر چنانچه دنبال بکنید، به نظر من، کمک بسیار زیادی خواهد کرد به پیشرفت اقتصاد؛ اهمیت بخش کشاورزی از اینجا معلوم میشود. گاهی اوقات خبر تعطیلی بعضی از واحدهای تولیدی کشاورزی به گوش میرسد که خیلی خبر تلخی است هر موردی که انسان می‌شنود. کارهای مهمی در این زمینه باید انجام بگیرد که من یادداشت کرده‌ام و دیگر لزومی ندارد اینجا مطرح کنیم؛ یعنی وقتمان کم است.</p> <p>در بخش صنایع و معادن، همان طور که گفتیم، گاهی اوقات در یک کار صنعتی احتیاج پیدا میشود به یک قطعه یا فلان ماده یا فلان مواد اولیه، که این را باید از خارج وارد کنیم، انتقال پول در بانکها امکان ندارد، مشکلات هست، نمیشود؛ خب بایستی همت کنیم، این را در داخل تولید کنیم. یعنی یکی از کارهایی که باید در زمینه‌ی مسائل اقتصادی حتماً انجام بگیرد و به عهده‌ی وزارت صنایع است، این است که [کاری کنند که صنایع و معادن ما بتوانند به صورت روان کارشان را انجام بدهند. ما امروز بحمدالله گروه‌های تحقیقاتی متعددی داریم؛ شاید هزارها گروه تحقیقاتی الان در کشور هست - هم در داخل دانشگاهها هستند، هم در بیرون دانشگاهها- اغلب هم جوان؛ بنده با بعضی از اینها ارتباطاتی دارم، می‌آیند، می‌نشینیم، از آنها می‌پرسیم، همه با انگیزه، دارای فکرهای خوب. مواردی را اینها به ما میگویند که بنده که با مسائل دولت آشنا هستم، میدانم این [چیزی] که او میگوید «من میتوانم ایجاد کنم»، درست مورد نیاز دستگاه‌های دولتی است. گاهی اوقات اتفاق افتاده که ما اینها را به هم وصل کردیم؛ دفتر ما متصدی این کار شدند، گفتیم اقدام کنند، این گروه تحقیقاتی را به فلان وزارتخانه وصل کردیم و کارشان راه افتاده. ما امروز از این جهت یک ثروت عظیمی داریم، ثروت بی‌بدیلی داریم: ثروت نیروهای انسانی کارآمد و پُرانگیزه. جوان، پُرانگیزه است، خسته‌نشو است، پُر حوصله است، دارای ابتکار هم هست - حالا آنهایی که بنده آشنا شده‌ام و می‌شناسم و از دور و نزدیک اطلاع دارم - غالباً هم جوانهای متدین، انقلابی، پُر شور و علاقه‌مندند. از اینها باید دستگاه استفاده کند؛ [مسئولان] وزارت صنایع باید یک برنامه‌ی روشنی ارائه کنند، آن حلقه‌های مفقوده‌ی صنایع را معلوم کنند، فراخوان بدهند، از اینها بخواهند، امکانات در اختیارشان بگذارند؛ غالباً این جور است که با پولهای کمی اینها راه می‌افتند.</p> <p>الان یکی از فرصتهایی که وجود دارد، همین جبران خسارات سیل است. خب سیل خسارات زیادی به امکانات زندگی و وسایل زندگی و مانند اینها وارد کرد؛ [باید] کارخانه‌های ما به کار بیفتند. یکی از کارهای اساسی همین است که ما این اعتباراتی که برای مناطق سیل‌زده در نظر میگیریم، جوری تنظیم کنیم، جوری برنامه‌ریزی کنیم، جوری اینها را هدایت کنیم که به رونق کارخانه‌جات کشور بینجامد؛ تولید این [است]. نرویم باز سراغ واردات بی‌رویه؛ مثلاً فرض کنید که فلان جنس را می‌خواهیم</p>

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>به مناطق زلزله‌زده بدهیم، در کشور کم است یا نیست، برویم سراغ واردات؛ نه، برویم سراغ تولید، برویم سراغ نیروی تولیدکننده‌ی داخلی؛ تسهیلات را و کمکها را به این صورت تنظیم کنیم. این هم یک مطلب.</p> <p>یک مطلب هم مسئله‌ی مسکن‌سازی است؛ اصلاً رشته‌ی مسکن از جمله رشته‌های کارآفرین در کشور است. یکی از غفلتهایی که در این چند سال شد، این بود که به مسکن پرداخته نشد؛ خود تولید مسکن صنایع زیادی را به کار می‌اندازد؛ خود تولید مسکن صنایع زیادی را به خدمت می‌گیرد و به کار می‌اندازد؛ یعنی کارآفرین است، تولیدآفرین است و خودش تولید [را رونق می‌دهد]. الان ما نیاز داریم به مسکن در مناطق سیل زده -چه مسکنهایی که باید ترمیم بشوند، چه مسکنهایی که باید ساخته بشوند- این یک فرصت است، از این باید استفاده کرد. دستگاه‌هایی که میتوانند در این زمینه‌های به دولت کمک کنند کم نیستند، بخش خصوصی در اینجا میتواند حضور پیدا کند، به همین جوانهایی که اشاره کردم میتواند فراخوان بدهید، از اینها بخواهید بیایند کمک کنند، یک حرکت عظیم اشتغال‌آفرینی در کشور به وجود می‌آید...</p> <p>نیرو هم اینجا بحمدالله کم نیست، زیاد است. کشور، بزرگ است، جمعیت، زیاد است، نیروهای جوان و نیروی انسانی فعال زیادند. و مردم هم البته بایستی در این مسائل اقتصادی نقش ایفا کنند، یعنی این خطاب ما فقط به دولت نیست، به مسئولین نیست، بخش مهمی‌اش مربوط به مردم است. مردم باید کمک کنند، به دولت کمک کنند. در همین بخش تولید که گفته شد، رونق تولید، مردم میتوانند واقعاً سرمایه‌گذاری کنند، کمک کنند. مردم میتوانند محصولات داخلی را بخرند. ما شعار سال گذشته را به عنوان کالای تولید داخل [قرار] دادیم. خب خیلی‌ها هم عمل کردند و کارهای خوبی هم انجام گرفت. این نباید متوقف [بشود]، باید روزبه‌روز افزایش پیدا کند. یعنی واقعاً جنس داخلی تولید داخل حتماً باید رجحان داشته باشد بر جنس خارجی در نظر هر ایرانی. اگر میخواهند اوضاع اقتصادی کشور خوب بشود، یکی از کارها این است.</p> <p>یکی از کارها زیاده‌روی نکردن در خرید است. گاهی انسان مشاهده میکند به صرف شایعه‌ای که مثلاً در فلان شبکه‌ی فضای مجازی یک خبیشی، یک آدم دروغگویی آمده یک چیزی را [عنوان کرده] که فلان جنس ممکن است گران بشود، میریزند به خریدن! چه لزومی دارد؟ زیاده‌روی در خرید نشود، به شایعات اعتنا نشود، اسراف نشود. یک جاهایی واقعاً اسراف صورت می‌گیرد که نباید انجام بگیرد. اینها نقشهای مردم است. خب حالا دیگر از مسائل اقتصادی یادداشت‌های دیگری دارم راجع به بانک‌ها و مانند اینها هم حرفهایی هست که اینها را با خود آقایان بانکی‌ها ان‌شاءالله بعداً درمیان می‌گذاریم؛ حالا وقت نیست^۱.</p> <p>- «یک نکته‌ی مهم به نظر من که اینجا یادداشت کرده‌ام، این است که شما در رابطه‌ی با این «رونق تولید» که ما گفتیم، میتوانید نقش‌آفرینی کنید؛ حالا نقش‌آفرینی، یکی همین است که ایشان گفتند: امنیت وقتی که بود، تحرک اقتصادی به طور طبیعی آسان میشود، ممکن میشود؛ اگر امنیت نباشد، تحرک اقتصادی، یا مشکل میشود، یا حتی ناممکن میشود. پس ایجاد امنیت کمک میکند به اینکه شما به آن خواسته‌ی مطلوبی که عبارت است از رونق اقتصادی کمک کنید؛ این یک راه است لکن فقط این نیست. یکی از مشکلات ما در رونق اقتصادی، قاچاق است، قاچاق؛ او همین طور! واردات بی‌رویه -حالا مسئولینش جدا هستند- آن واردات رسمی که از</p>			

¹ . بیانات مهم رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان نظام (1398/02/24)

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>گمرکات و ورودی‌های رسمی و مانند اینها وارد میشوند، یک مسئله است، مسئله‌ی قاچاق یک مسئله‌ی دیگر است. شما میتوانید با قاچاق به معنای واقعی کلمه مبارزه کنید. امروز متأسفانه قاچاق دوطرفه است؛ یک چیزهایی قاچاقی وارد میشود که تولید را نابود میکند، شکست میدهد؛ یک چیزهایی قاچاقی خارج میشود. همین الان ما گزارش داریم که بعضی از اجناس مورد نیاز مردم، اجناس کشاورزی و مانند اینها را افراد میروند با قیمت‌های زیاده‌تر از معمول از آن کشاورز یا از آن تولیدکننده میخرند برای اینکه ببرند یک جای دیگر بفروشند. این صرفاً هم سودطلبی نیست؛ آدم احساس میکند پشت این، یک نقشه‌ای، یک فکری، یک دستی وجود دارد؛ چون یک جاهایی را اینها هدف میگیرند که نشان‌دهنده‌ی این است که یک قصد سوئی وجود دارد؛ فقط این نیست که حالا طرف بخواهد سود بکند. اینها را شما اگر مراقب باشید، به نظر من از جمله‌ی چیزهای خیلی مهم است^۱.</p> <p>-«یک توصیه هم به مسئولین محترم کشور میکنم: تمرکز بر مسئله‌ی اصلی. در هر برهه‌ای یک مسئله‌ی اصلی در کشور هست که باید بر آن تمرکز کرد. قبل از پیروزی انقلاب، مسئله‌ی اصلی «رژیم طاغوت» بود که امام بر آن تمرکز کرد و موفق شد؛ بعد از پیروزی انقلاب، در یک برهه‌ای، مسئله‌ی «تثبیت نظام» بود، در یک برهه‌ای «جنگ تحمیلی صدآم علیه کشور» بود که همه‌ی کشور بر مسئله‌ی جنگ تمرکز کردند، بحمدالله موفقیت حاصل شد. امروز مسئله‌ی اصلی و نقد، مسئله‌ی «اقتصاد» است. البته مسائل فرهنگی هم هست و بسیار مهم است، مسائل امنیتی هم همین جور، اما در بین همه‌ی این مسائل، آنچه از همه نقدتر است، مسائل اقتصاد است که به معیشت مردم ارتباط پیدا میکند و در مسائل فرهنگی و امنیتی هم اثر میگذارد.</p> <p>در مسئله‌ی اقتصاد، مسائل اصلی‌ای وجود دارد، عناوین مهمی وجود دارد که من چند موردش را میگویم: یکی مسئله‌ی رونق تولید است، یکی مسئله‌ی ارزش پول ملی است، یکی مسئله‌ی بهبود فضای کسب و کار است، یکی مسئله‌ی جدا کردن اقتصاد کشور از فروش نفت خام است -بند ناف بودجه و اقتصاد کشور را از نفت خام و فروش نفت خام و تجارت نفت خام بایستی ببریم؛ این یکی از مسائل اصلی ما است- تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت دولت و نظارت دولت هم جزو مسائل اصلی است، بریدن دست مفسدان اقتصادی یعنی اختلاس‌گر، تروریست اقتصادی، قاچاقچی بی‌رحم که دست اینها را از اقتصاد [باید برید]. ببینید، اینها مسائل اصلی اقتصاد کشور است. مسئولین کشور، عمدتاً قوه‌ی مجریه و در کنارش قوه‌ی مقننه و در بعضی از مسائل قوه‌ی قضائیه باید متفقاً روی این مسائل کار کنند، این مسائل را حل کنند؛ اینها مسائل اصلی است. روی این متمرکز بشویم، به حواشی و مسائل فرعی و مانند اینها نپردازیم، حاشیه‌سازی نکنیم. همبستگی ملی بسیار مهم است، کنار گذاشتن دعوای سیاسی و جناحی بسیار مهم است، و یکی از مهم‌ترین مسائل حفظ ارتباط قلبی با خدای متعال است^۲.</p> <p>-«یک مطلب دیگر اینکه یکی از دوستان گفتند «جلوی خصوصی‌سازی گرفته بشود». البته خطاهای بزرگی در زمینه‌ی خصوصی‌سازی انجام گرفته که این برادرمان هم به این خطاها اشاره کردند و بنده هم مکرراً تذکراتی داده‌ام که بعضی جاها اصلاح شده، بعضی جاها جلوی یک کاری گرفته شده. اشکالاتی در کار خصوصی‌سازی هست منتها اصل خصوصی‌سازی، نیاز مبرم اقتصاد کشور ما است؛ این جزو همان مواردی است که ساختار را -که اول وجود نداشت- تکمیل میکند. ما از اصل مربوطه</p>			

1. بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از فرماندهان نیروی انتظامی (1398/02/08)

2. بیانات در مراسم سی‌امین سالگرد رحلت امام 1398/03/14

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			<p>در قانون اساسی استفاده‌ای کردیم، آن استفاده را اعلام کردیم، همه‌ی صاحب‌نظرها از همه جهت تأیید کردند، گفتند چیز خوبی است و واقعاً هم چیز خوبی است، جلویش را نباید گرفت، منتها در عمل، مثل خیلی از کارهای دیگر اشکالاتی وجود دارد و خطاهایی انجام گرفته، بی‌توجهی‌هایی شده؛ شاید در این زمینه لغزشهایی صورت گرفته، باید جلوی لغزشها را گرفت. آنچه وظیفه‌ی ما است، این است که جلوی لغزشها را بگیریم^۱».</p>

¹ . بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از دانشجویان 1398/03/01